

Міністерство освіти і науки України

Департамент освіти і науки ЛОДА

ЗВІТ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

РАЛІВСЬКОГО ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ЗСО ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

УКЛАДАЧІ:

**КОРДІЯКА Н.В., ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАВЧАЛЬНО-
ВИХОВНОЇ РОБОТИ**

ШТЕНИК О.І., ПЕДАГОГ – ОРГАНІЗАТОР

ЛЕСЬКІВ Н.А., ПРАКТИЧНИЙ ПСИХОЛОГ

КОРДІЯКА І.І., ВЧИТЕЛЬ ІНФОРМАТИКИ

РАЛІВКА 2025

ЗМІСТ

Зміст	2
Вступ	3
Розділ I	9
Розділ II	17
Ключове запитання 1: У якій мірі освітнє ЗЗСО убезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та /або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?	17
Ключове запитання 2: Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри)?	25
Ключове питання 3: Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір)?	31
Ключове питання 4: . У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний та культуротворчий)?	35
Ключове питання 5: Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (відкритий виховний простір)?	43
Висновки	48
Рекомендації	49

Вступ

Освітнє середовище — це система впливів, умов і можливостей, що сприяють формуванню та розвитку особистості. Вона включає соціальне, просторове й предметне оточення здобувачів освіти та створює підґрунтя для їхнього всебічного розвитку.

Освітній простір — це педагогічна реальність, у межах якої відбувається зустріч і взаємодія особистості з елементами культури та освітнього середовища. У цьому просторі відбувається осмислення, пізнання та активне залучення до культурних, соціальних і навчальних процесів, що забезпечує прогресивний розвиток особистості. Освітній простір як система педагогічних факторів і умов може бути об'єктом цілеспрямованого впливу, оскільки створюється і функціонує в межах спеціально організованого середовища.

Виховний простір — це комплексний чинник, що інтегрує всі форми педагогічного впливу задля формування та розвитку особистості. Його мета — забезпечити психологічний комфорт, умови для самовизначення, саморозвитку та самореалізації.

У шкільному середовищі виховний простір повинен бути безпечним, морально здоровим, наповненим духом патріотизму, спрямованим на творення культури, заснованим на взаємній довірі та емоційному комфорті. Основною вимогою до виховного простору є його гармонійність. Вона досягається лише за умови єдності педагогічного впливу на свідомість, емоції та поведінку учнів у межах навчально-виховного процесу. Виховники в цьому просторі мають виступати як яскраві особистості — носії соціальної зрілості, а також як згуртований колектив, який цілеспрямовано і злагоджено реалізує виховні завдання.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 – 2025 роках») виховний простір школи має бути:

- **Безпечним:** гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (чисто, тепло, смачно, гарно), психологічний комфорт (радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо), педагогічний захист і підтримка дітей у розв’язанні їхніх життєвих проблем.

- **Сповненим довіри:** панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо), справедливість (зокрема в оцінюванні), толерантність (чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажать через помилку), існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв’язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.

- **Демократичним:** гарантоване право участі (педагогів, учнів, батьків) в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання (чи дають слово, чи не зацитувають, чи не карають за критичні вислови); є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення); дієво працюють органи громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет), діти визнаються повноправними носіями прав і обов’язків, що відповідають їхньому віку, батьки – рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги рахуються з думкою учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (виступають, пропонують) у педрадах (з правом дорадчого голосу), нарадах при директорі (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу школи тощо.

- Патріотичним (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця): спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування), поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба), вшанування героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи (місця пам'яті, заходи), турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність), забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо), виявити повагу до Бога і до Людини (можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись), набутти досвіду громадянської поведінки (волонтерство).

- Культуротворчим (розвивальним, мотивуючим до навчання): використовуються активні та інтерактивні методи навчання (як часто і наскільки вдало практикують роботу в парі, групі, командою; організовують дискусії, дебати, пишуть творчі роботи); працюють бібліотека (як часто користуються послугами, чи задовольняє запити, чи можна попрацювати в Інтернеті), наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії (чи знають, які є, чи відвідують, якою мірою задовольняє пізнавальні та/або розвиткові інтереси); проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо (чи проводяться, чи беруть участь, чи задоволені організацією); забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу (чи задовольняє школа пізнавальний і розвивальний інтерес; чи долучені батьки до роботи гуртків, секцій, проведення екскурсій, подорожей, експедицій, організації турнірів, олімпіад тощо; чи зацікавлені учителі в організації експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо).

- Відкритим (інклюзивним): є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю

(пандуси, туалети, коридори, парти; яке ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків)); зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість (як часто батьки, лідери громади, громадські активісти відвідують школу; наскільки активні як учасники виховних справ; які форми роботи з батьками практикують учителі; як педколектив, дирекція реагує на ініціативи батьків, громадських активістів); є школи/громади – партнери (у яких формах партнерство, як комунікують учні; чи комунікують батьки).

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЛЬВІВЩИНИ

Метою дослідження є зробити аналіз якості освітнього середовища як виховного простору закладу.

Завдання дослідження якості освітнього середовища як виховного простору у загальноосвітніх навчальних закладах Львівщини:

— оцінити відповідність освітнього середовища ЗЗСО характеристикам виховного простору, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини в 2021 – 2025 роках, а саме: безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий (розвивальний, такий, що мотивує пізнавальну діяльність), відкритий (інклюзивний);

— окреслення кола потреб закладів, де проводиться е-анкетування, та визначення напрямів їх співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;

— стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;

— отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;

— визначення перспективних і актуальних напрямів регіональної освітньої політики у сфері виховання.

АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У РАЛІВСЬКОМУ ОПОРНОМУ ЗАКЛАДІ ЗСО ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

1. 03 квітня 2025 року було проведено електронне анкетування серед учнів 4, 8, 10 класів, їхніх батьків та вчителів.

2. Опитування відбувалося в анонімному форматі онлайн.

3. Аналіз результатів здійснили:

— Кордіяка Н.В., заступник директора з навчально-виховної роботи;

— Штеник О.І., педагог-організатор;

— Леськів Н.А., практичний психолог;

— Кордіяка І.І., вчитель інформатики.

4. Результати анкетування було представлено на засіданні педагогічної ради та опрацьовано педагогічними працівниками.

5. Звітні матеріали та аналітичні таблиці були передані дирекції, педагогічному колективу та батьківській громадськості. Звіт також опубліковано на офіційному сайті школи.

6. У ході робочої зустрічі педагогів навчального закладу було розроблено стратегію покращення освітніх просторів.

7. Визначено основні напрями удосконалення надання освітніх послуг та сформовано детальний план дій щодо створення сучасного, безпечного й комфортного освітнього середовища.

8. У найближчий час розпочнеться реалізація запланованих змін.

Призначення та практичне використання результатів дослідження

Результати, подані у цьому звіті, мають значення для різних учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін:

- **Керівництво закладу освіти** — для оцінювання якості освітнього середовища, а також для надання педагогічному колективу підтримки з метою вдосконалення освітнього процесу.

- **Педагогічні працівники** — для вибудовування партнерських, демократичних і довірливих взаємовідносин з учнями, батьками та колегами, а також для підвищення ефективності освітнього процесу.

- **Батьки учнів** — для внесення обґрунтованих коректив до виховної програми, а також для планування дій, спрямованих на подолання виявлених проблем та покращення психолого-педагогічного клімату.

- **Керівництво відділу освіти** — для розуміння потенціалу закладу освіти в контексті забезпечення сучасних освітніх стандартів та формування ефективної підтримки закладів на рівні громади.

РОЗДІЛ І

ОПИС МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРОВЕДЕННЯ ЦЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕДБАЧЕНЕ:

- Наказом департаменту освіти і науки ЛОДА від 25.03.2025 №02-01/01/07 «Проведення анкетування в е-форматі для оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта» п.7)
- Наказом відділу освіти Ралівської сільської ради від 28.03.2025 року №15-О «Про проведення е-вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища закладу загальної середньої освіти».
- Наказом по школі від 02.04.2025 року №48-а/г «Про проведення вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища закладу загальної середньої освіти».

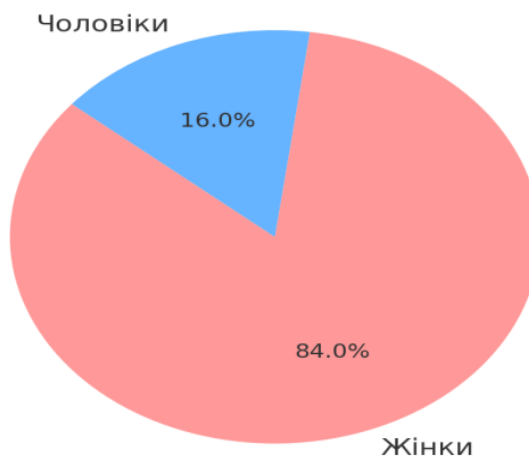
Інформація про респондентів дослідження

Дослідження якості освітнього середовища, як виховного простору у Ралівському опорному закладі проводилось 03 квітня 2025 року на виконання наказу департаменту освіти і науки ЛОДА від 25.03.2025 №02-01/01/07 «Проведення анкетування в е-форматі для оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта» п.7)

1. Гендерний розподіл педагогів

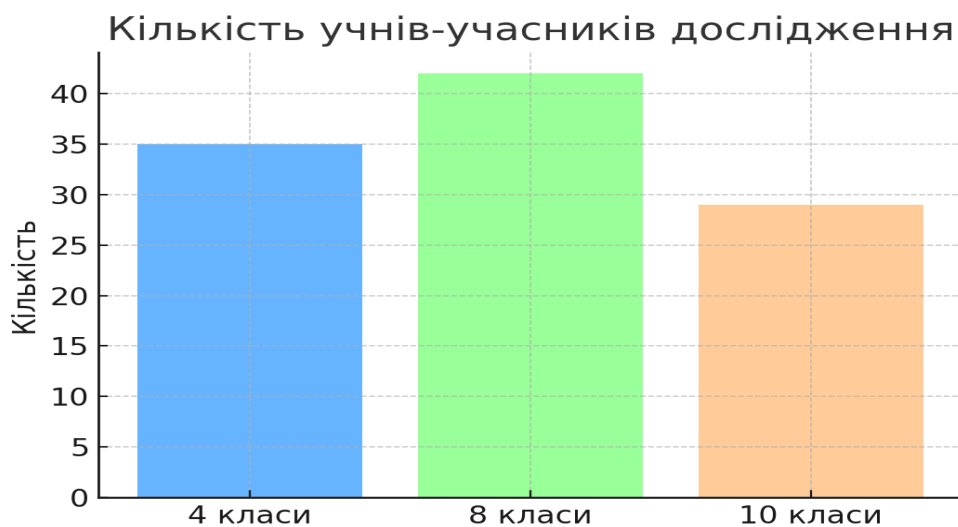
У дослідженні взяли участь 50 педагогічних працівників: 42 жінки (84%) та 8 чоловіків (16%). Це відображає загальну тенденцію до переважання жінок у шкільному середовищі.

Гендерний розподіл педагогів

2. Кількість учнів за класами

Опитано 35 учнів 4-х класів, 42 учні 8-х класів і 29 учнів 10-х класів. Участь склала від 80% до 95% від загальної кількості учнів у класах.

3. Рівень навчальних досягнень серед учнів

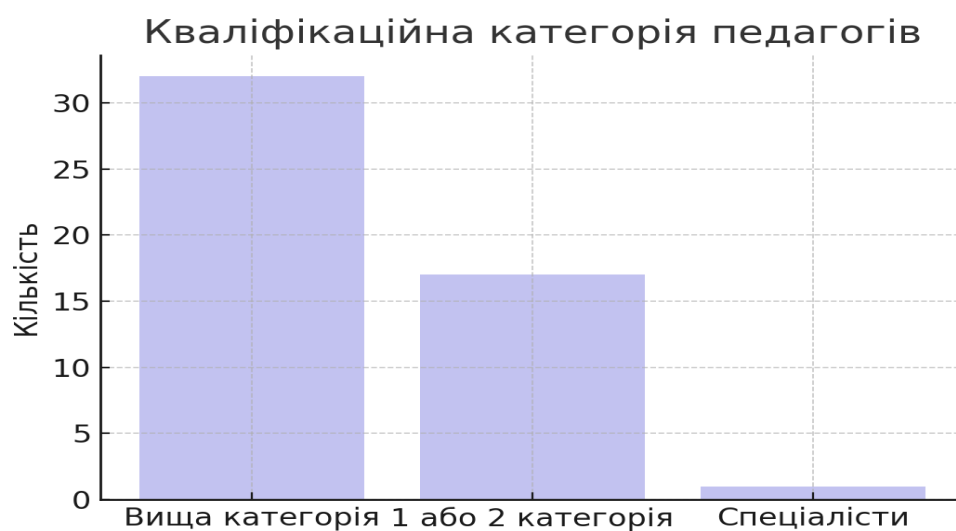
Серед опитаних учнів переважають ті, що демонструють високий рівень навчальних досягнень: 97,5% у 4-х класах, 90% — у 8-х і 96,6% — у 10-х.

Високий рівень навчальних досягнень серед учнів

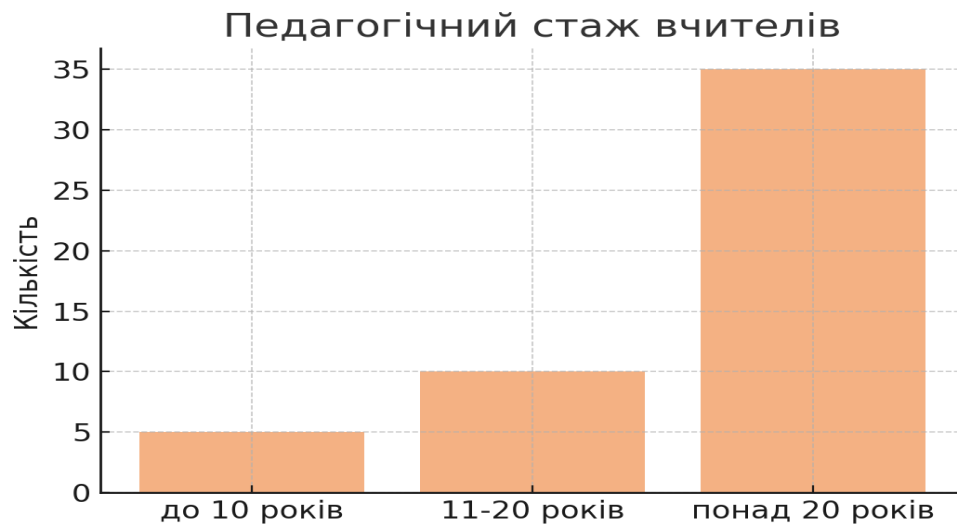
4. Кваліфікаційна категорія педагогів

64% опитаних педагогів мають вищу категорію, 34% — 1 або 2 категорію, і 2% — категорію спеціаліст.

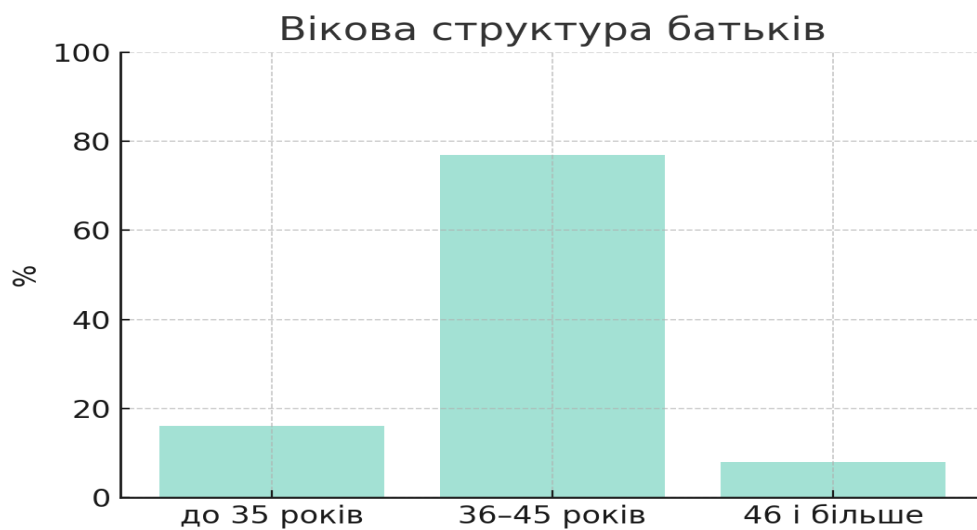
5. Педагогічний стаж учителів

Стаж розподілено наступним чином: 70% педагогів мають понад 20 років стажу, 20% — від 11 до 20 років, і 10% — до 10 років.

6. Вікові категорії батьків

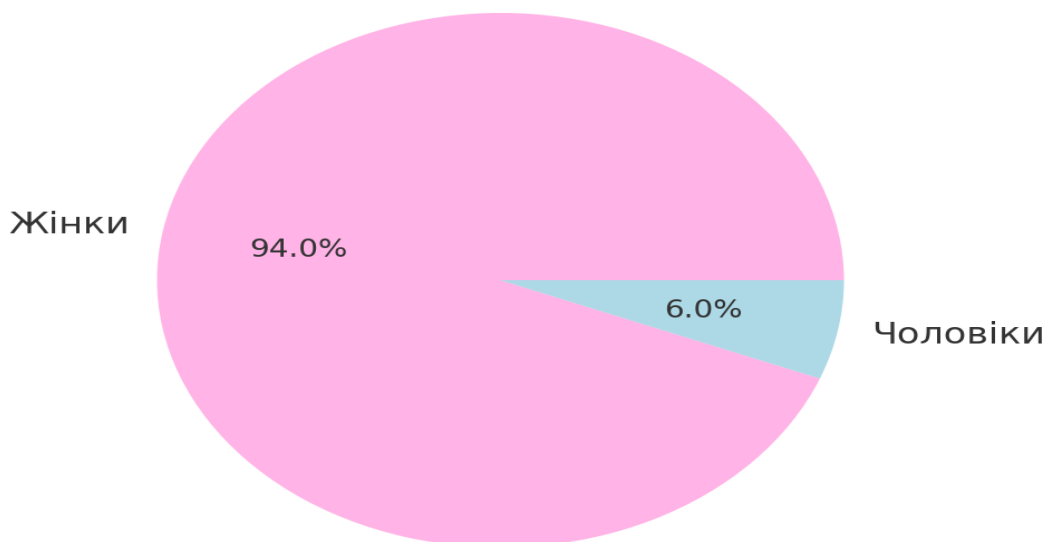
Серед опитаних батьків: 16% — у віці до 35 років, 77% — від 36 до 45 років, 8% — 46 років і більше.

7. Гендерний склад батьків

Серед батьків, які взяли участь в опитуванні, 94% становлять жінки. Це свідчить про недостатню залученість татів до шкільного життя.

Гендерний склад батьків

Широке охоплення дослідженням усіх ключових учасників освітнього процесу — учнів, педагогів та батьків — дозволило здійснити комплексний аналіз освітнього середовища школи з різних позицій. Це, своєю чергою, сприятиме більш об'єктивному виявленню наявних проблем, очікувань усіх сторін та побудові ефективної моделі взаємодії між учителями, учнями і батьками. Зібрані дані стануть основою для подальшого планування роботи на наступний навчальний рік.

Виконавці дослідження ставили перед собою наступні ключові (дослідницькі) запитання:

1. У якій мірі освітнє ЗЗСО убезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та /або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?
2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри)?
3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір)?

4. У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний та культуротворчий)?

5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (відкритий виховний простір)?

Критерії оцінювання освітнього середовища як виховного простору

1. Відповідність організації освітнього середовища ЗЗСО вимогам безпеки (безпечний)

2. Актуальність визначених педагогами завдань освітньої програми та ефективність реалізації цих завдань (патріотичний, культуротворчий)

3. Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів (патріотичний, культуротворчий)

4. Відповідність управління ЗЗСО та стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками демократичним принципам (сповнений довіри, демократичний)

5. Можливості участі учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів) (сповнені довіри, відкритий).

З метою забезпечення ефективного проведення дослідження у закладі було затверджено графік анкетування учнів. Опитування проводилося поетапно за затвердженим графіком.

Відповідно до наказу директора закладу, відповідальною за проведення анкетування було призначено **заступника директора з навчально-виховної роботи Кордіяку Н.В.**

До складу виконавців дослідження увійшли: **шкільний психолог Леськів Н.А., педагог-організатор Штеник О.І., вчитель інформатики Кордіяка І.І.**

Анкетування учнів 4-х, 8-х та 10-х класів проводилося на визначеному шкільному уроці під керівництвом інструктора та в присутності шкільного психолога. Перед початком дослідження психолог провела роз'яснювальну бесіду з учнями, продемонструвала відеоматеріали з порталу «Оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО» та ознайомила з метою й особливостями анкетування. Основним завданням психолога було зниження рівня емоційного напруження та попередження можливого стресу в учасників.

Учитель інформатики надав здобувачам освіти чітке роз'яснення щодо мети дослідження та інструкцій із виконання анкети, наголосивши на її **анонімності**. Після інструктажу учням було повідомлено логіни й паролі для доступу до анкетування, а також залишено їх на дошці (разом із покликанням), отриманими закладом завчасно.

Учні працювали над анкетною **протягом 45 хвилин**. На початку кожен учасник обирав відповідну категорію (4-й, 8-й або 10-й клас), вводив логін та пароль, а потім надавав відповіді на запитання першої частини анкети. Після натискання кнопки «Відправити дані», учень мав можливість перейти до другої частини (через кнопку «Частина 2») та завершити опитування, після чого натискав кнопку «**Завершити анкетування**», що фіксувало результати в базі даних. Підтвердженням успішного завершення процедури було повідомлення на екрані: *«Дякуємо за щирі правдиві відповіді!»*.

Анкетування педагогічних працівників відбулося під час засідання педагогічної ради, за участі директора закладу. До опитування були залучені: адміністрація, вчителі-предметники, учителі початкових класів, бібліотекар, керівники гуртків, педагоги-організатори, соціальний педагог. Перед початком дослідження заступник директора ознайомила педагогів із метою, процедурою

та принципами дослідження, зокрема акцентувала на його **анонімності**. Зазначалося, що результати будуть доступні лише директору закладу та представникам органів управління освітою громади й району, а також будуть використані в межах **самооцінювання якості освітнього середовища**. Інші заклади освіти, які беруть участь у дослідженні, не матимуть доступу до даних анкетування цього закладу.

Опитування батьків (опікунів) учнів 4-х, 8-х та 10-х класів проводилося того ж дня, що й учнівське та педагогічне анкетування. Батьки самостійно обирали зручний час для участі. Класні керівники напередодні повідомили батьків про дослідження, роз'яснили його призначення та порядок заповнення анкети. Інструкції, покликання, логіни та паролі було надіслано в день анкетування вранці. Доступ до анкет було відкрито до **24:00**.

Анкетування учнів на сімейній формі навчання проводилося за аналогічним алгоритмом, як і опитування батьків.

Для організації процесу оцінювання освітнього середовища закладу директором було створено **робочу групу**, яка координувала всі етапи підготовки та проведення дослідження.

РОЗДІЛ II

1. У якій мірі освітнє ЗЗСО забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та /або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?

Теза:

На сьогодні у закладі освіти створено умови, які значною мірою забезпечують безпеку виховного простору та сприяють фізичному, моральному й емоційному комфорту учасників освітнього процесу.

Аргументи та факти :

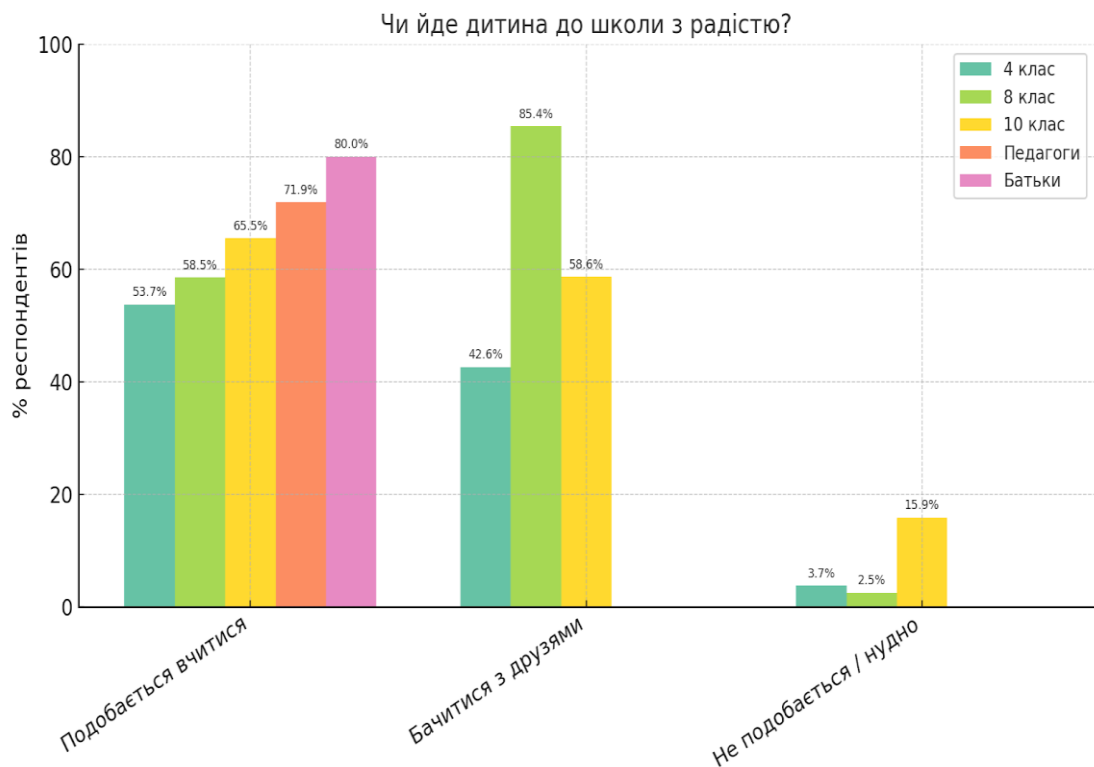
Рівень суб'єктивного відчуття безпеки серед учасників освітнього процесу свідчить про позитивні тенденції у формуванні безпечного середовища:

30% учителів вважають простір школи безпечним; 45,31% батьків визнають навчальний заклад безпечним для своїх дітей; Серед учнів показники сприйняття безпеки розподілилися наступним чином: 27% десятикласників, 46% восьмикласників, 66,67% четвертокласників.

Проведене анкетування демонструє, що значна частина учнів, батьків і педагогів вважає школу безпечною для фізичного, соціального та духовного розвитку

Чи йде дитина до школи з радістю?

Учні 4-х та 8-х класів зазначають, що йдуть до школи з радістю (53,7% і 58,5% відповідно). Спілкування з друзями є додатковим мотиваційним чинником (42,6% і 85,4%). 65,5 % учнів 10 класів відповіли, що їм подобається вчитися, 58,6%-бачитися з друзями, 25,9 % відповіли, що їм не подобається відвідувати школу. Батьки (71,9%) та педагоги (80%) також вважають шкільну атмосферу позитивною.

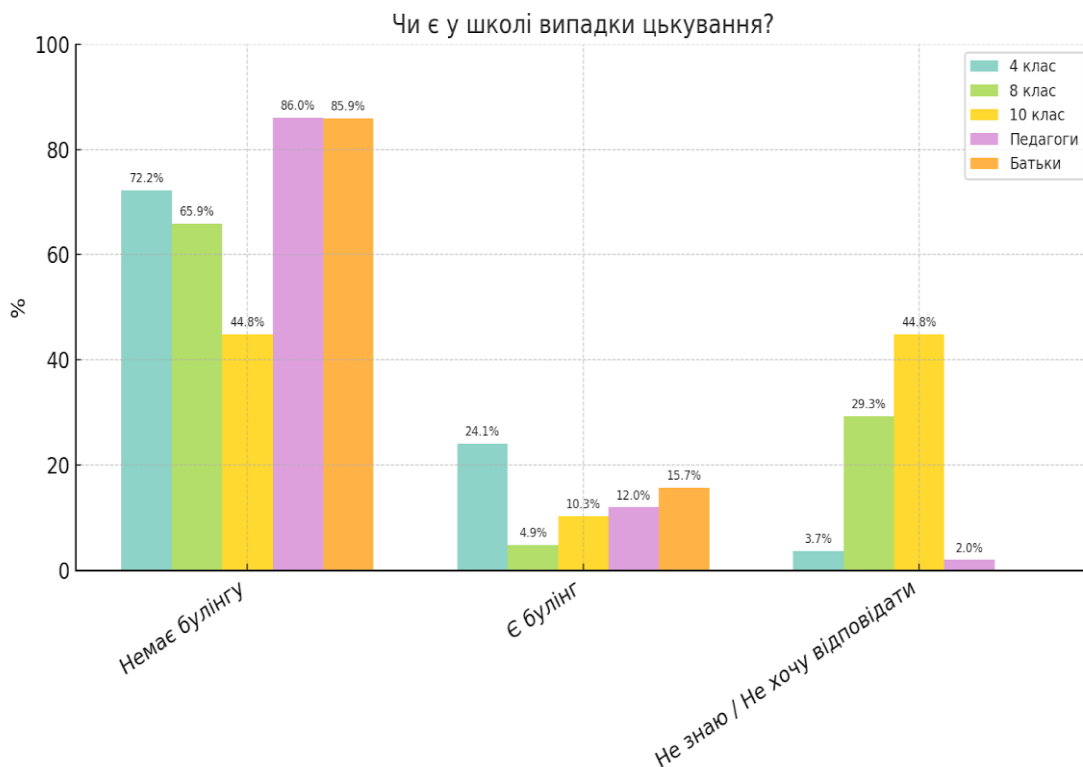

Дані демонструють загалом позитивне ставлення учнів до школи на всіх рівнях, особливо в середній ланці (8 клас). У молодших класах сформована стійка емоційна прихильність до школи як до простору навчання і дружби. В 10-х класах фіксується помірне зниження позитивних настроїв, що потребує додаткового педагогічного супроводу. Погляди батьків здебільшого збігаються з учнівськими.

Чи є у школі випадки цькування?

Аналіз відповідей учнів, батьків і педагогів показує неоднозначну ситуацію щодо наявності булінгу в школі. Серед учнів 4-х класів 24% повідомили про випадки цькування. У 8-х класах цей показник знижується до 5%, проте значна частина (29,3%) не змогли або не захотіли дати чітку відповідь. Така невизначеність може свідчити про прихований характер проблеми або страх повідомляти про неї. Учні 10 класу зазначили, що у школі немає булінгу (44,8%), 10% - є булінг, 44,8 %- не знаю і не хочу відповідати. Батьки у 85,9% заперечують наявність булінгу, тоді як 15,7% відзначають окремі випадки, пов'язані як з учнями, так і з дорослими. Педагоги в

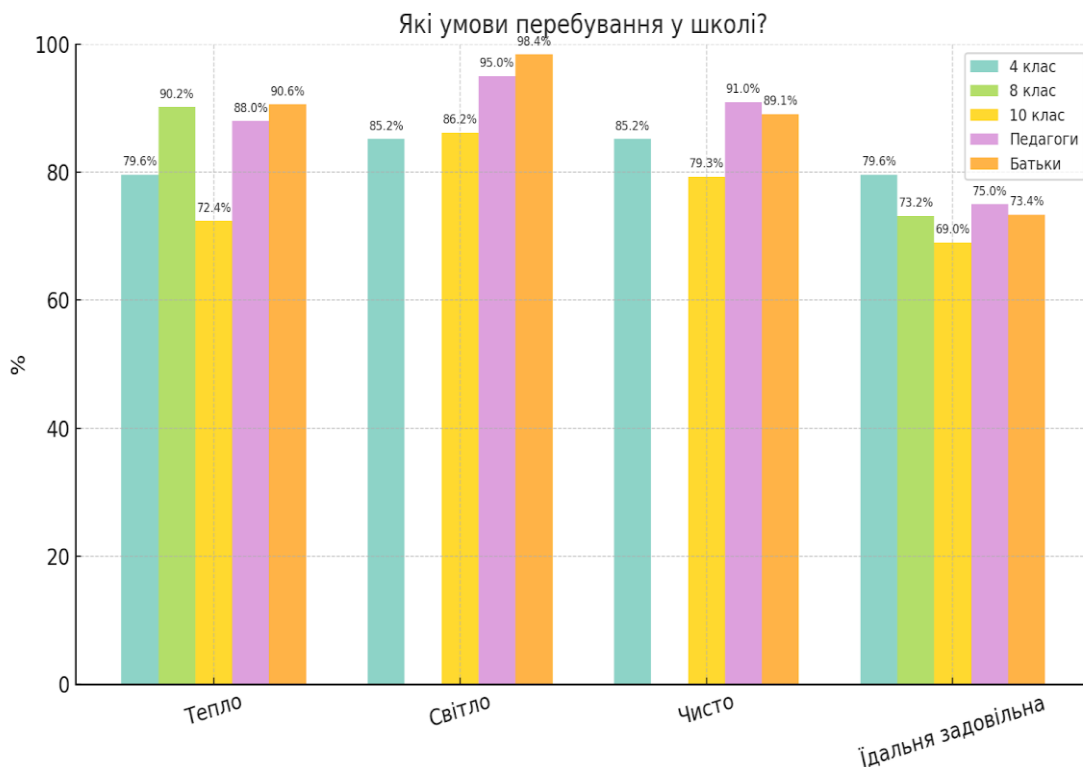
переважній більшості (86%) не вбачають проблеми цькування в школі, проте 12% визнають, що вона існує. Загалом можна зробити висновок, що хоча офіційно цькування не вважається поширеним, тема потребує додаткової уваги та відкритості до діалогу в шкільному середовищі.

Які умови перебування у школі?

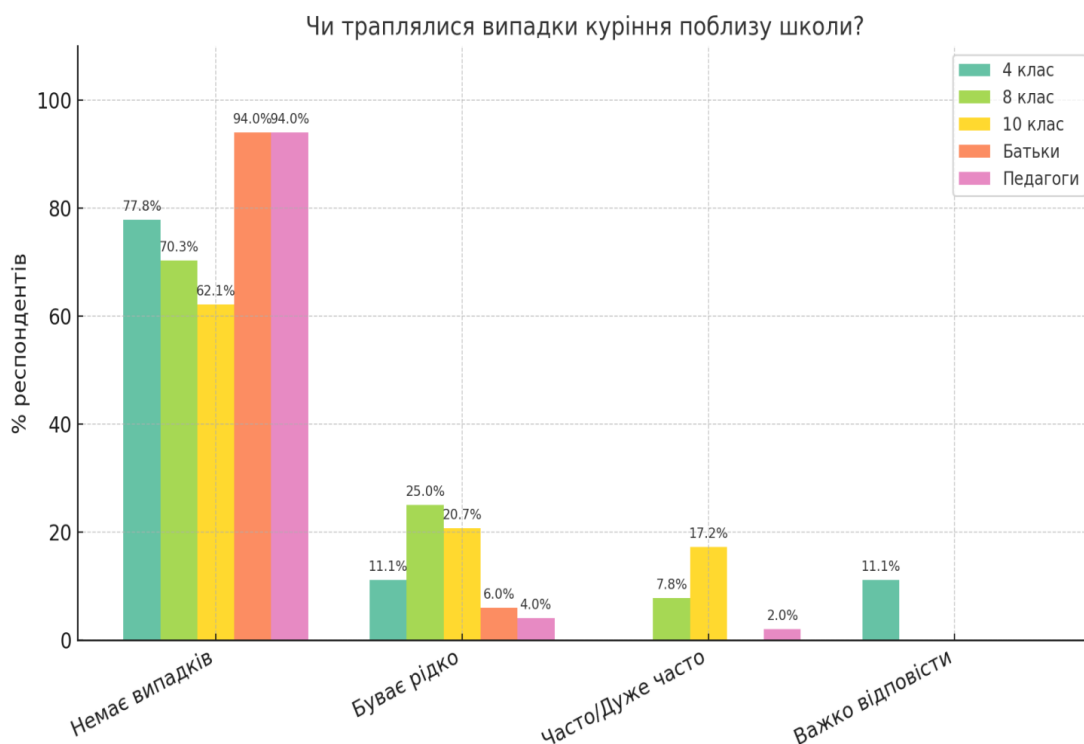
Відповіді респондентів свідчать про загальне задоволення умовами перебування у школі. Учні 4-х класів високо оцінили чистоту (85,2%), освітлення (85,2%), температуру в класах (79,6%) та якість їдальні (79,6%). У 8-х класах також фіксується позитивна оцінка температурного режиму (90,2%) та задоволення харчуванням (73,2%). Батьки підтверджують ці спостереження: 98,4% вказали на належне освітлення, 90,6% — на тепло в приміщеннях, 89,1% — на чистоту. Щодо шкільної їдальні, 73,4% оцінили її позитивно. Учні 10 класу загалом позитивно оцінили умови перебування у школі (тепло-73%; світло-86%; чисто-79,3%; їдальнею задоволені-69%) Педагоги також переважно задоволені умовами: 91% відзначили чистоту, 95% — освітлення, 75% — якість

харчування. Ці дані свідчать про створення комфортного фізичного середовища для всіх учасників освітнього процесу.

Чи траплялись випадки куріння поблизу школи?

Учні 4-х класів у більшості заперечують наявність куріння поблизу школи: 77,8% зазначили, що таких випадків не було, 11,1% — важко відповісти, іноді або часто — 11,1%. Учні 8-х класів частіше помічали такі випадки: 25% повідомили, що рідко, ще 4,7% — досить часто, 3,1% — дуже часто. Водночас, 70,3% відповіли, що таких ситуацій не було. Учні 10-х класів: 62,1% зазначили, що куріння не траплялось, 20,7% — що буває інколи, 17,2% — часто або дуже часто. Батьки переважно вважають, що куріння відсутнє (94%), лише 6% відзначили, що такі випадки трапляються. Педагоги також висловилися подібно: 94% вважають, що таких випадків немає, 4% — що трапляються рідко, 2% — що досить часто.

Чи траплялися випадки вживання алкоголю в школі?

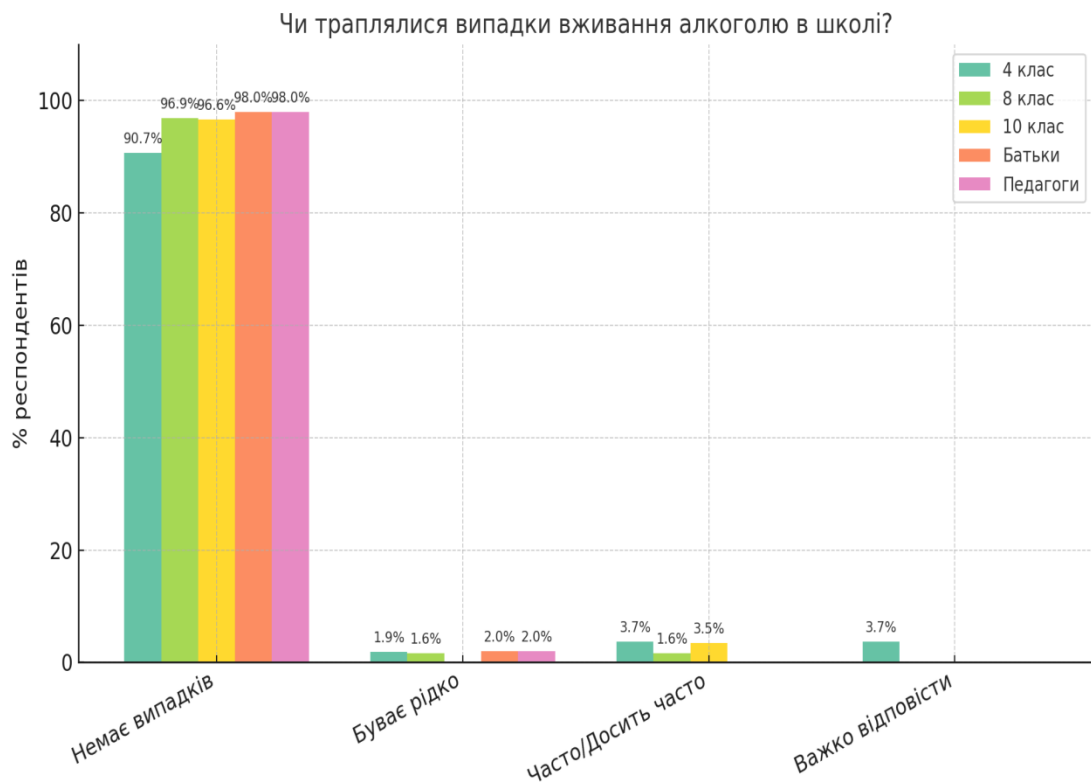
Учні 4-х класів повідомляють, що 90,7% ніколи не бачили вживання алкоголю, лиш 3,7% – що такі випадки були часто, і ще 1,9% – інколи.

Учні 8-х класів так само переважно не стикались із цією проблемою: 96,9% вважають, що вживання алкоголю не було, 1,6% – буває рідко, ще 1,6% – досить часто.

Учні 10-х класів оцінюють ситуацію дещо стриманіше. Лише 3,5% відзначили, що вживання пива чи вина траплялось досить часто, 96,6% – що цього не було. Щодо міцного алкоголю — аналогічні відповіді.

Батьки повідомляють, що 98% не стикались із такими випадками, лише 2% — буває рідко.

Педагоги оцінюють ситуацію аналогічно: 98% – немає, 2% – рідко.

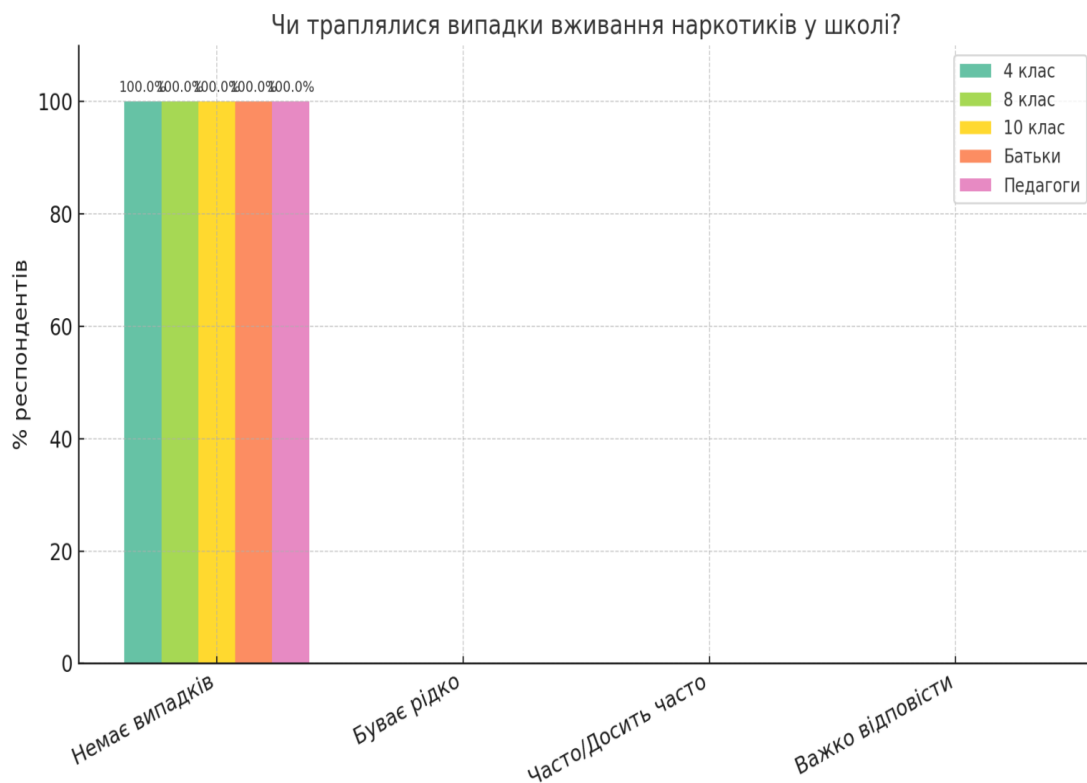

Чи траплялись випадки вживання наркотиків у школі?

Учні 4-х класів одностайно заявили, що випадків вживання наркотиків не було — 100%. Учні 8-х класів також вказали на відсутність таких випадків: 100%.

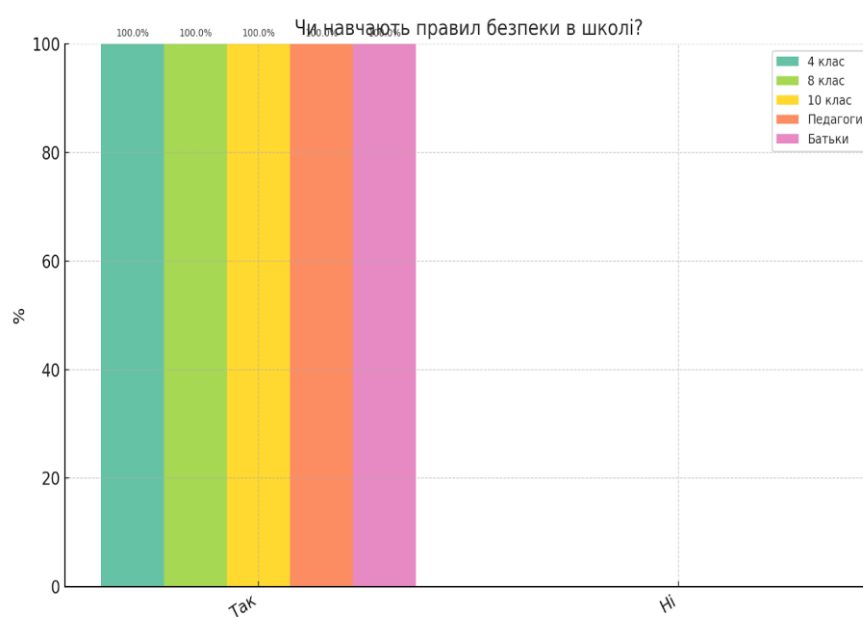
Учні 10-х класів дали аналогічну відповідь — 100% опитаних зазначили, що вживання наркотичних речовин не траплялось.

Педагоги і батьки також висловились одностайно: 100% підтвердили, що жодного випадку вживання наркотиків не було.

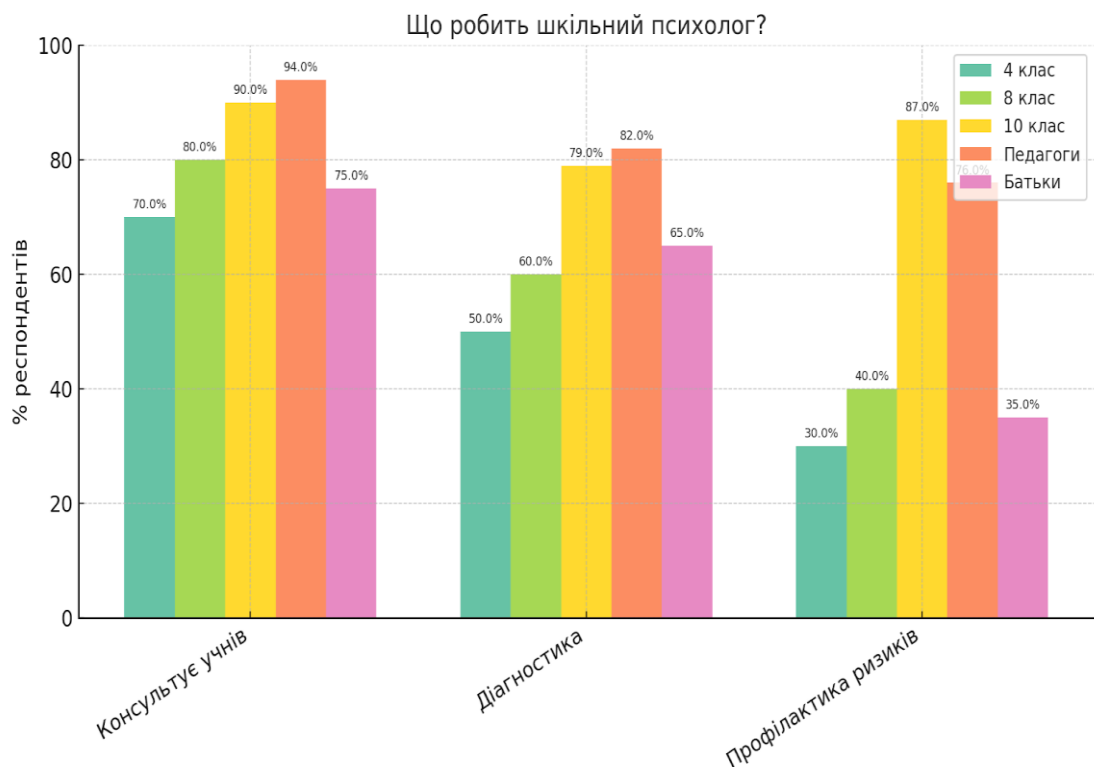
Чи навчають правил безпеки в школі?

В усіх групах респондентів зафіксована повна згода щодо наявності навчання з безпеки. 100% учнів, батьків і педагогів вказали, що школа систематично проводить заходи щодо правил поведінки під час надзвичайних ситуацій. Це свідчить про належний рівень організації безпечного середовища та виконання нормативних вимог.

Що робить шкільний психолог?

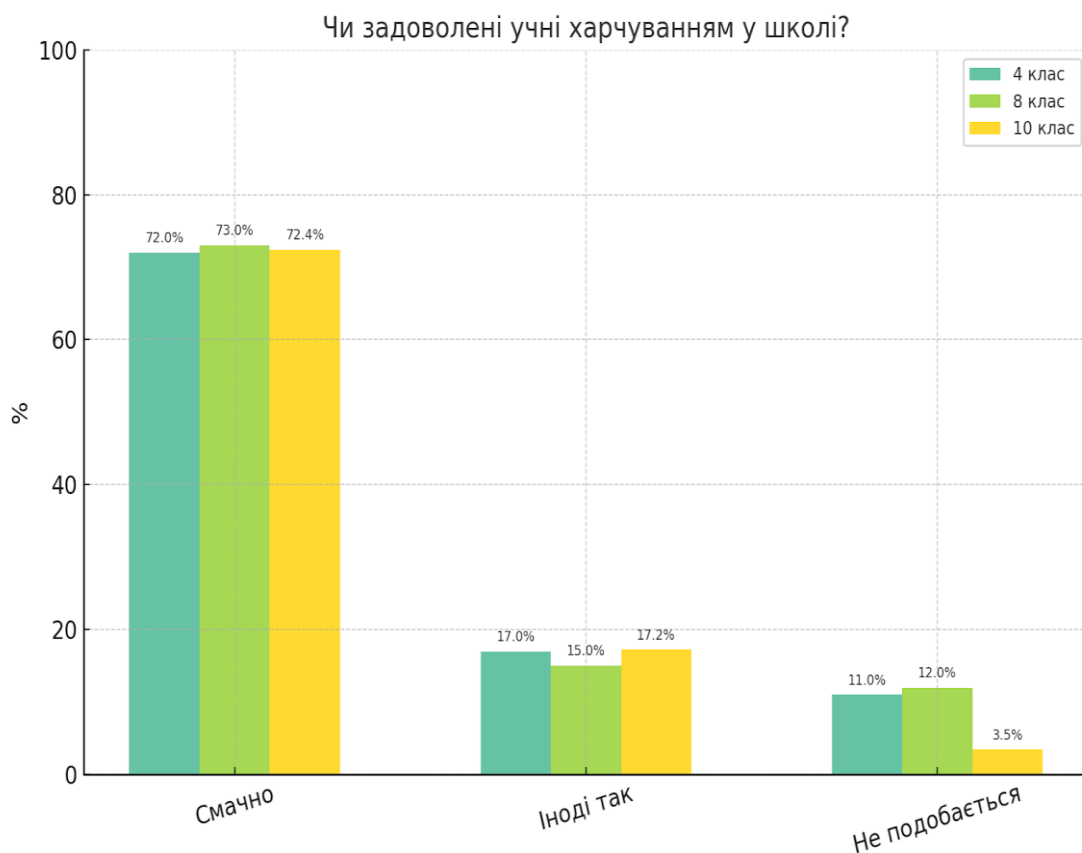
Шкільний психолог виконує широкий спектр завдань. Учні 4-х, 8-х, 10-х класів відзначають, що зверталися за консультаціями (70–80%), та отримували допомогу з психологічних питань. Понад половина батьків також вказала, що знають про діагностичну й профілактичну діяльність психолога. Педагоги у 94% відповідей підтвердили активну роботу психолога, серед яких: консультування (94%), психодіагностика (82%), профілактика ризикованої поведінки (76%). Це свідчить про вагомую роль психологічної служби у школі та її визнання серед усіх учасників процесу.

Чи задоволені учні харчуванням у школі?

Шкільне харчування оцінюється учнями переважно позитивно. 72% учнів 4-х класів і 73% 8-х класів, 72% 10-х класів відповіли, що їм смачно, а ще близько 17% учнів зазначених класів — що іноді. Лише 11–12% учнів 4-х, 8-х класів і 3, 5 % учнів 10-го класу зазначили, що харчування їм не подобається. Батьки та педагоги не оцінювали це питання безпосередньо, однак у коментарях вказували на задовільні санітарні умови, чистоту їдальні й

налагодженість харчування. Це свідчить про достатній рівень організації цього аспекту шкільного життя.

2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри)?

Теза :

Станом на час дослідження в освітньому закладі частково забезпечено захист людської гідності, дотримання прав учасників освітнього процесу, проте рівень довіри між ними залишається недостатнім і потребує посилення.

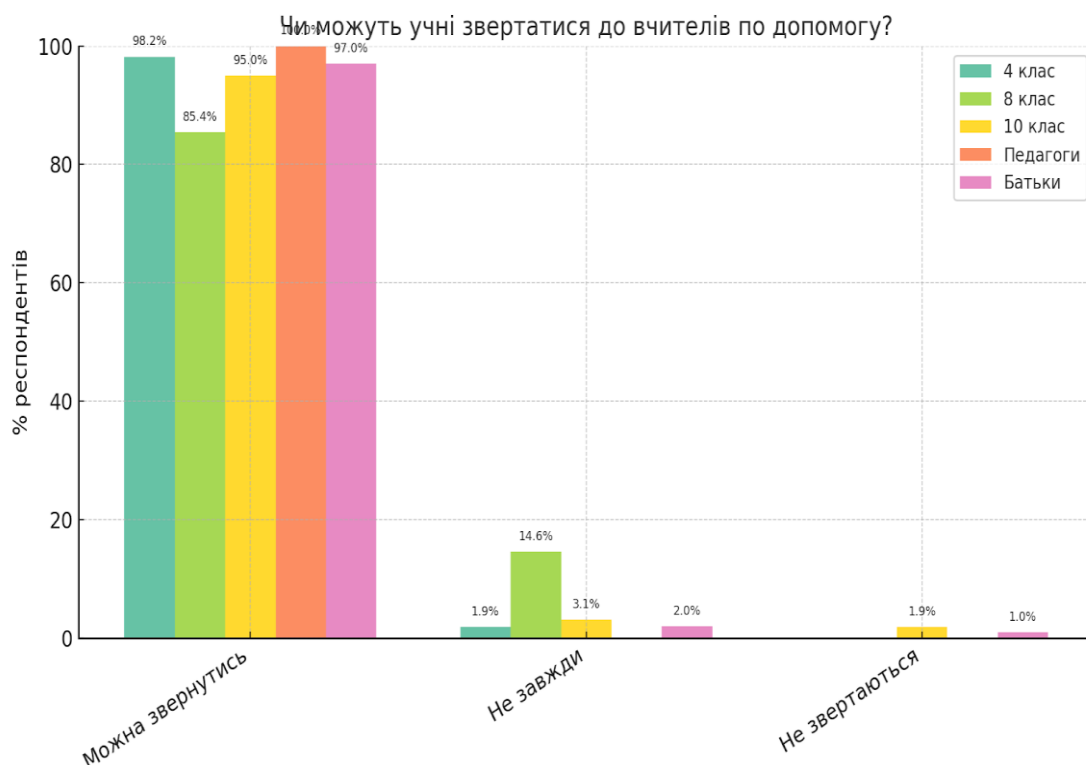
Аргументи та факти : Сповнений довіри виховний простір школи визнали переважна більшість опитуваних учнів, батьків та педагогів:

58% учителів оцінили рівень довіри як достатній;
серед батьків цей показник становить 6,25%;

серед учнів: 7 % десятикласників, 30% восьмикласників і 35 % четвертокласників вважають шкільний простір таким, що викликає довіру.

Чи можуть учні звертатися до вчителів по допомогу?

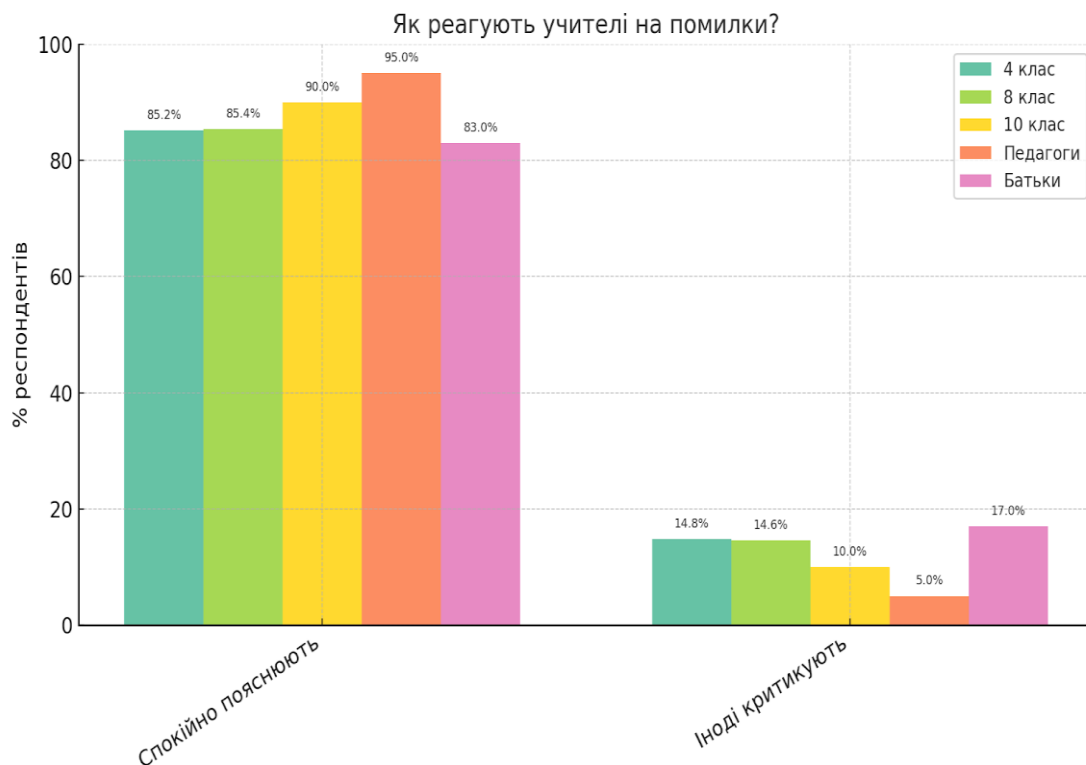
Більшість учнів і батьків переконані, що вчителі відкриті до спілкування. Понад 98% учнів початкової школи й 85% старшої повідомили, що можуть звернутись по допомогу. Педагоги вважають, що майже всі учні користуються цією можливістю.

Як реагують учителі на помилки?

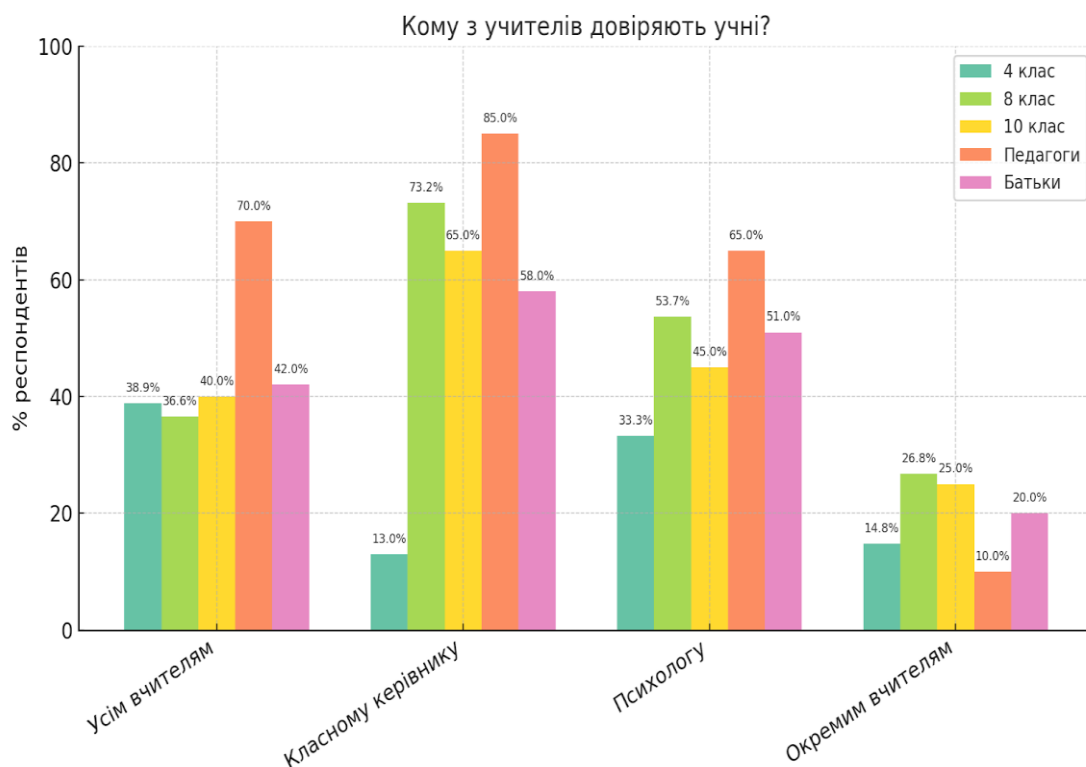
Абсолютна більшість учнів, незалежно від віку, повідомляють про толерантне ставлення вчителів до помилок. У 4-х та 8-х класах понад 85% респондентів відповіли, у 10 класі - 90%, що вчителі спокійно пояснюють помилки. Лише 14–15% зазначили, що іноді стикаються з критикою. Батьки переважно підтримують цю оцінку: 83% вважають, що педагоги реагують спокійно, а 17% вказують на окремі випадки емоційної критики. Педагоги самі також схильні оцінювати свою поведінку як помірковану: 95% вказали на

спокійне пояснення. Ці результати свідчать про загалом здорову атмосферу навчання, в якій помилки сприймаються як можливості для зростання.

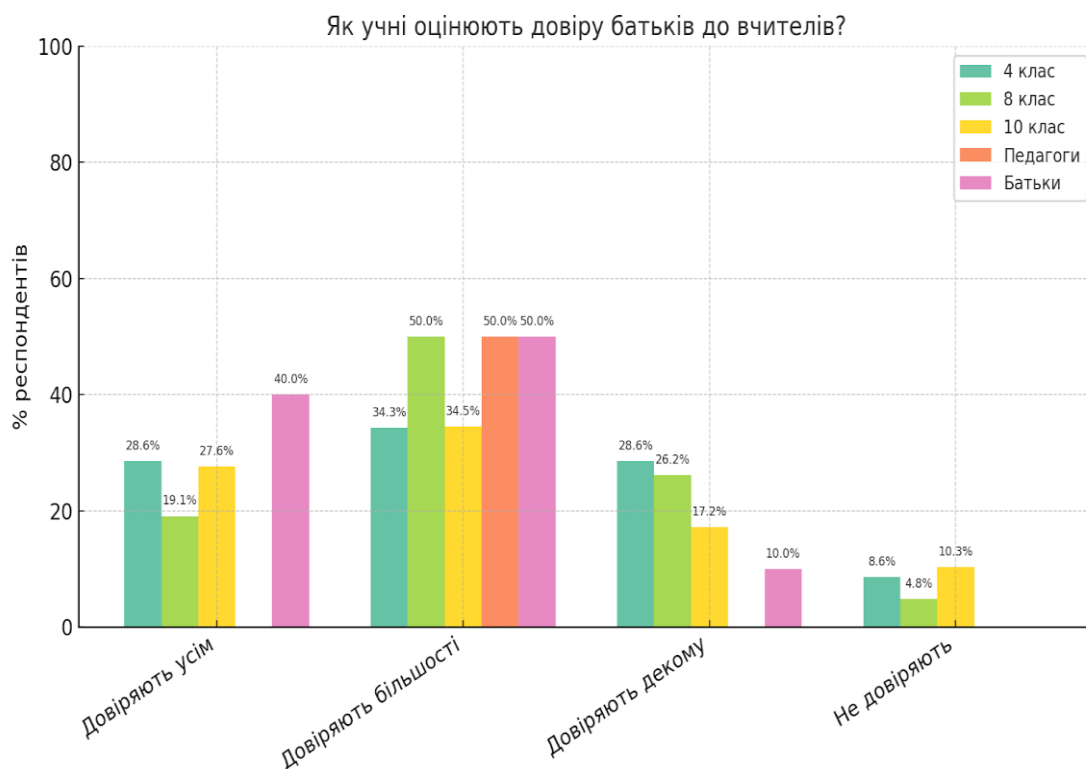
Кому з учителів довіряють учні?

Рівень довіри до вчителів значною мірою залежить від віку учнів. У 4-х класах 39% учнів довіряють усім учителям, 33% — шкільному психологу, 13% — класному керівнику. Натомість учні 8-х класів переважно довіряють класному керівнику (73%) і психологу (54%). Учні 10 класу - 40% - довіряють всім вчителям, класному керівнику - 65%, психологу - 43 %, окремим вчителям - 25% респондентів. Батьки також надають пріоритет класному керівнику (58%) і шкільному психологу (51%). Педагоги оцінюють рівень довіри так: 85% вважають, що учні довіряють класному керівнику, 65% — психологу, і 70% — вчителям загалом. Це свідчить про важливість особистісних відносин між дитиною і конкретним педагогом, а також про значущість підтримки з боку психолога.

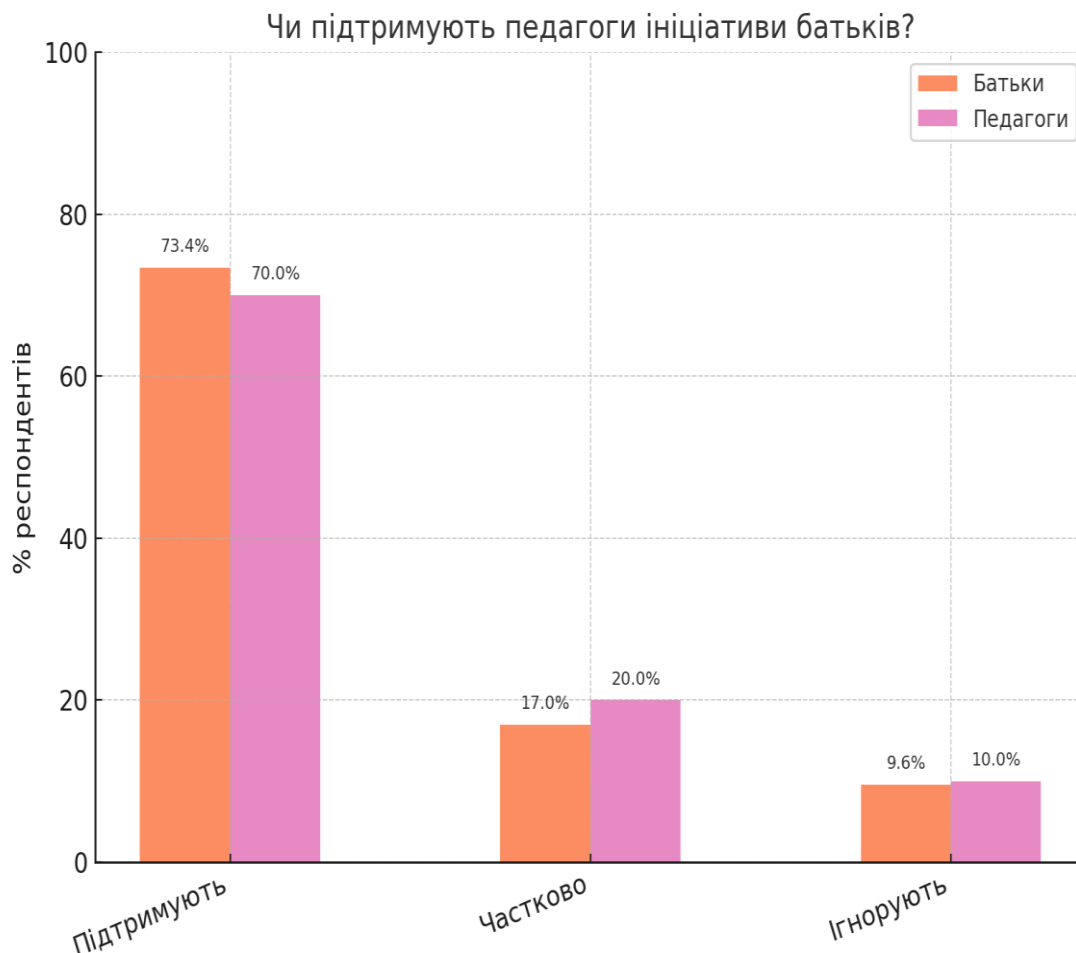
Як учні оцінюють довіру батьків до вчителів?

На основі відповідей учнів можна зробити висновок, що рівень довіри батьків до вчителів є високим, але не абсолютним. Серед четвертокласників 29% переконані, що батьки довіряють усім вчителям, а ще 34% вважають, що більшості. У 8-х класах більше учнів зазначають часткову довіру — 50%, а 26% — що лише декому. Це може бути пов'язано з більшим рівнем усвідомлення взаємин у старшому віці. 27 % батьків учнів 10-го класу відповіли, що діти довіряють усім педагогам, 35 % - довіряють більшості, 17%- довіряють декому, 10 %- не довіряють. Педагоги оцінили довіру батьків загалом позитивно: 40% вважають, що їм довіряють повністю, 50% — частково. Батькам не ставилось це запитання прямо, однак їхня участь у справах школи та самоврядуванні свідчить про наявність певної довіри.

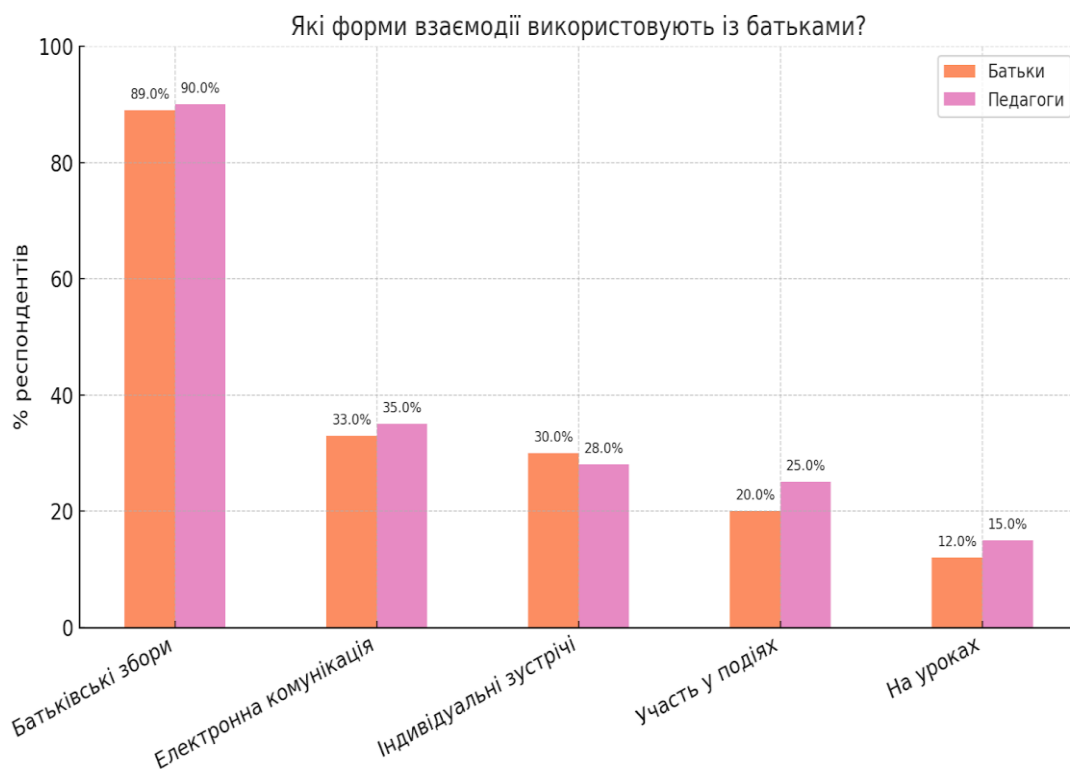
Чи підтримують педагоги ініціативи батьків?

Згідно з результатами, 73,4% батьків вважають, що школа підтримує їхні ініціативи, а ще 17% — що частково. Проте 9,6% опитаних батьків мають досвід, коли їхні пропозиції ігнорувалися. Педагоги оцінюють ситуацію подібним чином: 70% підтверджують активну підтримку, а 20% — часткову. Таким чином, переважна більшість учасників освітнього процесу визнають наявність партнерської взаємодії між школою та родинами. Разом із тим, варто звернути увагу на випадки недооцінки батьківських ініціатив, які можуть знижувати рівень довіри.

Які форми взаємодії використовують із батьками?

Найбільш популярною формою взаємодії залишаються традиційні батьківські збори (89% батьків, 90% педагогів). Електронні засоби зв'язку використовуються в третині випадків (33% батьків і 35% педагогів). 30% батьків беруть участь в індивідуальних зустрічах з учителями, а ще 20% — у позаурочних шкільних заходах. Близько 12% батьків були присутніми на відкритих уроках або майстер-класах. Це свідчить про розмаїття форматів взаємодії школи з родинами, що дозволяє адаптувати підхід до потреб кожної конкретної сім'ї.

3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір)?

Теза:

у загальноосвітньому навчальному закладі станом на сьогодні склалися умови майже повноцінних гарантій захисту демократичних відносин. Учні, учителі та батьки є рівноправними учасниками освітнього процесу. Їх взаємовідносини відповідають вимогам чинного законодавства до управління ЗЗСО

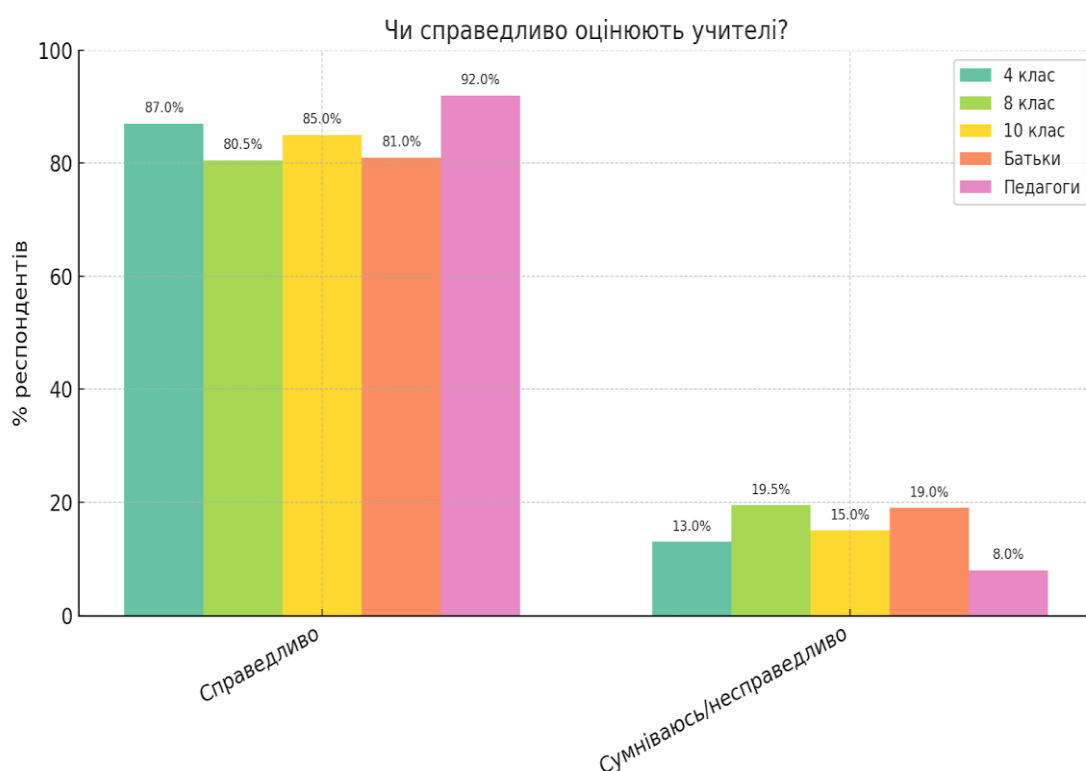
Аргументи і факти:

Повноправними носіями прав і обов'язків учнів, учителів та батьків в освітньому середовищі вважають себе майже усі учасники освітнього процесу. Свобода особистого висловлювання зазвичай не обмежується.

Демократичним простір визнали: 4 клас- 33,33%, 8 клас - 19,51%,
10 клас - 31,03%, педагоги - 78,00%, батьки - 6,25%

Чи справедливо оцінюють учителі?

Питання справедливості оцінювання викликає високий рівень довіри серед респондентів. Серед учнів 4-х класів 87% вважають, що оцінювання є справедливим, в 8-х — 80,5%, в 10-х- 85% Батьки підтверджують цю тенденцію (81%), хоча іноді виникають зауваження (19%) щодо об'єктивності. Педагоги, зі свого боку, також впевнені в неупередженості: 92% відзначили, що їхні оцінки відповідають рівню знань учнів. Таким чином, питання об'єктивності оцінювання не є конфліктним, однак доцільно зберігати механізми прозорого оцінювання та саморефлексії з боку вчителя.

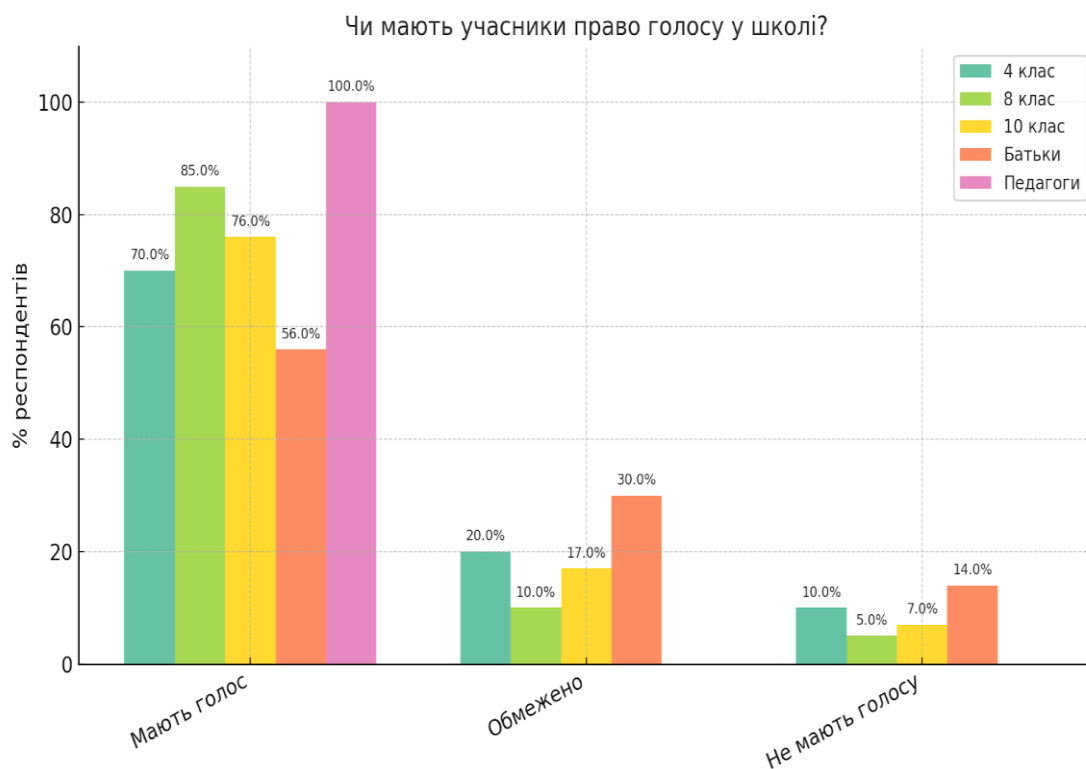
Чи враховується думка учнів і батьків?

Переважає більшість респондентів вважають, що їхня думка враховується в шкільному житті. 100% учнів 4-х, 8-х класів, 98% учнів 10-го класу, 98% батьків і 95% педагогів підтверджують, що у школі існує практика залучення до прийняття рішень. Форми такого залучення — це опитування, індивідуальні бесіди, участь у спільних заходах. Це свідчить про демократичний підхід до управління школою та побудову відносин на основі взаємоповаги та співпраці.

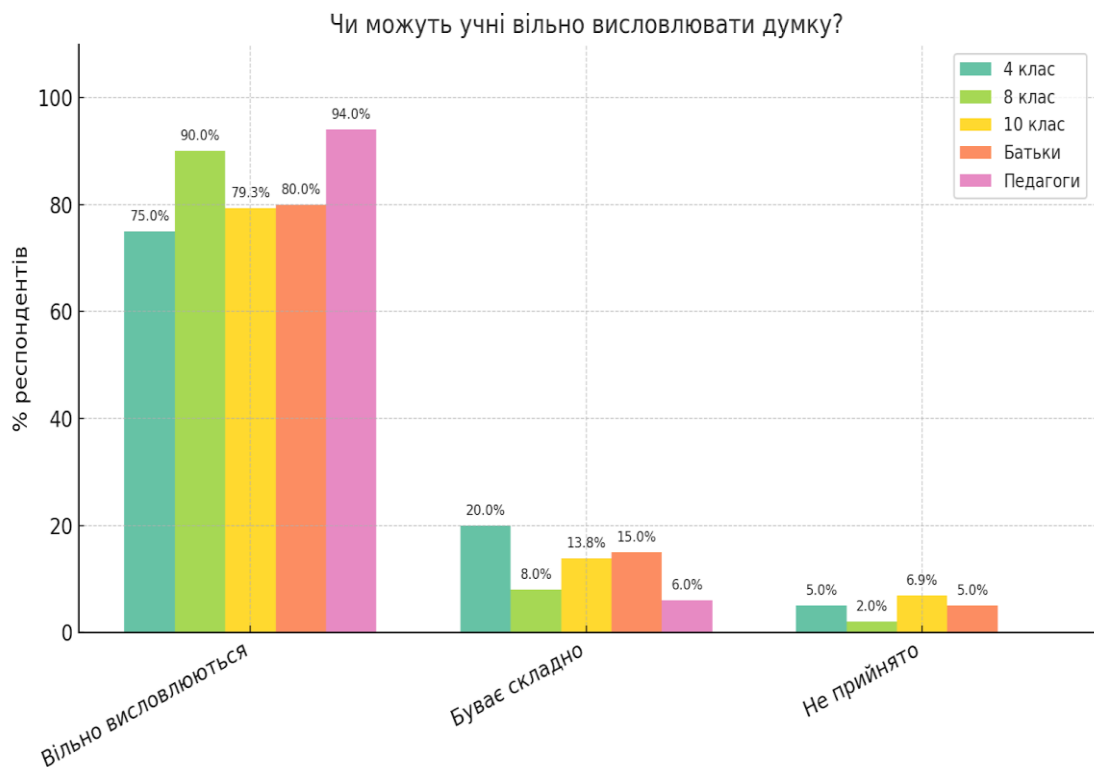
Чи мають учасники право голосу у школі?

Право голосу — це можливість висловлювати свою думку, брати участь у прийнятті рішень через учнівське, батьківське або педагогічне самоврядування. У 4-х класах 70% учнів відчувають, що мають такий голос, в 8-х — 85% в 10 класі- 76%. Серед батьків 56% брали участь у виборах або діяльності батьківських комітетів, що свідчить про їхню залученість. Педагоги у 100% відповідей наголошують, що школа забезпечує можливості для висловлення та впливу всіх учасників процесу. Це підтверджує функціонування демократичної моделі шкільного управління.

Чи можуть учні вільно висловлювати думку?

Питання свободи висловлювання є ключовим для розвитку особистості та створення безпечного середовища. 75% учнів 4-х класів, 90% учнів 8-х класів, 79% учнів 10-х класів заявили, що вільно висловлюють свої думки. Серед батьків 80% погоджуються з тим, що їхні діти можуть вільно спілкуватися з учителями та адміністрацією. Педагоги також підтримують цю позицію: 94% вважають, що школа заохочує відкриту комунікацію. Проте невелика частина респондентів (до 12%) вказує, що іноді висловитись буває складно — це може свідчити про окремі бар'єри, які варто врахувати у подальшій роботі.

4. У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний та культуротворчий)?

Теза:

В закладі станом на сьогодні умови для ідентифікації учнями себе як українців та для набуття досвіду громадянської поведінки загалом забезпечені, виховний простір орієнтований на формування ідентичності політичного українця.

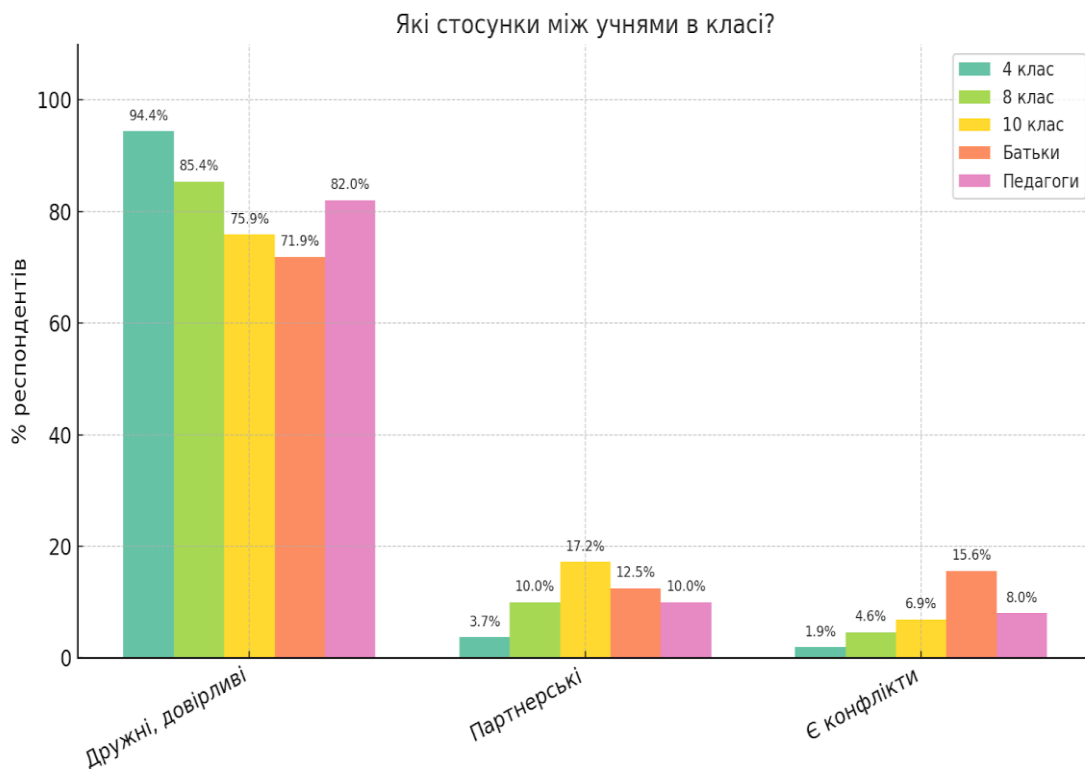
Аргументи і факти:

За результатами анкетування відповіді, що дозволяють визнати виховний простір загальноосвітнього навчального закладу патріотичним, дали більшість опитаних.

У навчальному закладі створені достатньо добрі умови для формування характеру учнів як патріотів-українців та для набуття досвіду їх громадської поведінки.

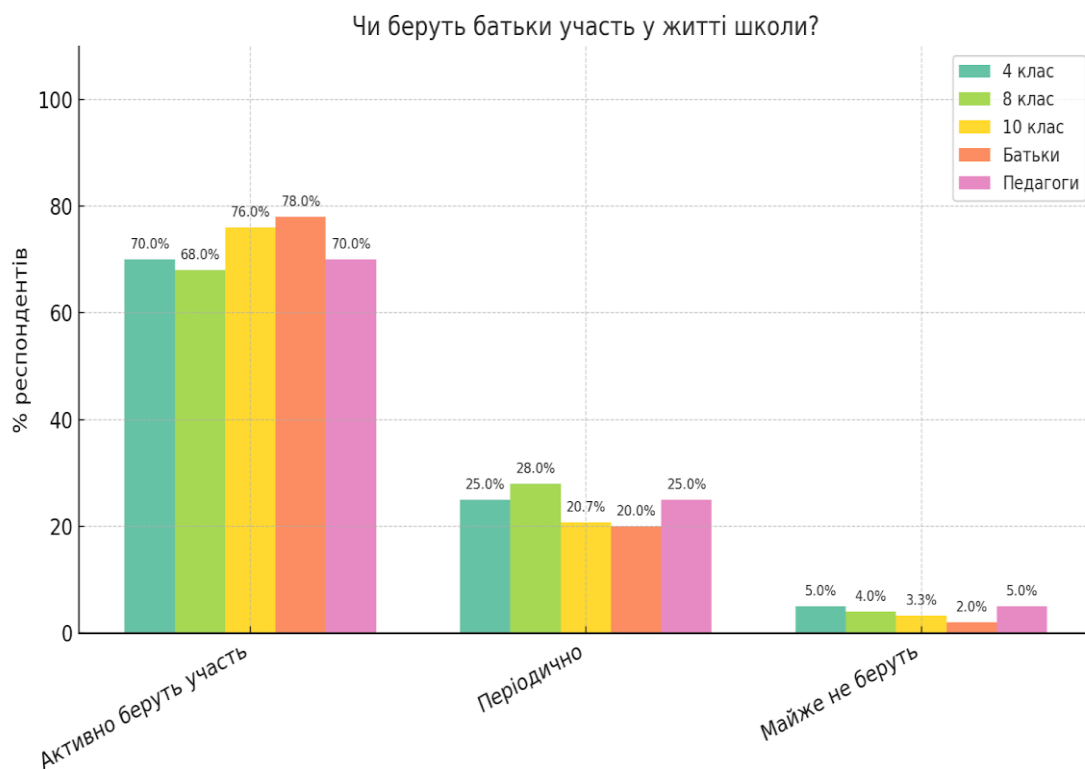
Які стосунки між учнями в класі?

94% учнів 4-х класів, 85% учнів 8-х класів, 75% учнів 10-го класу вважають, що мають дружні або партнерські стосунки. Батьки й педагоги підтримують цю думку, хоча певні конфлікти визнають 8–15%.

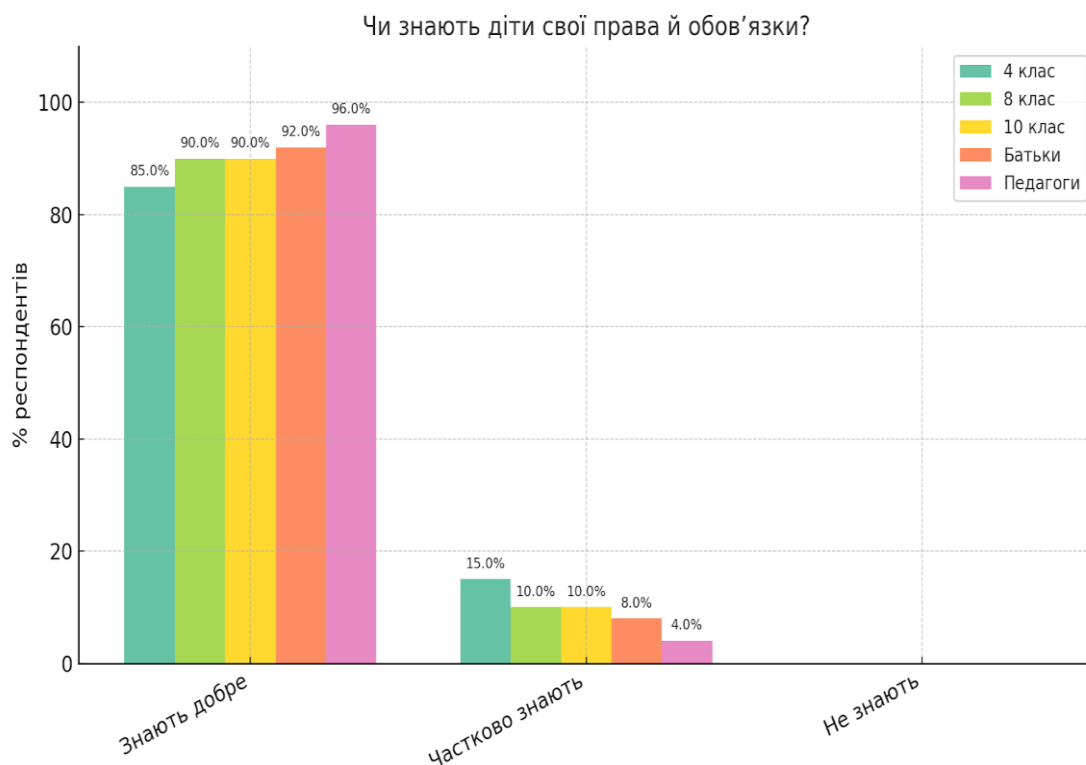
Чи беруть батьки участь у житті школи?

Батьки є активними учасниками освітнього процесу: 78% відзначили участь у виховних заходах, 20% — періодичну, лише 2% — майже не беруть участі. Учні 4-х, 8-х, 10-го класів теж сприймають батьків як активних учасників шкільного життя (70% і 68%, 76%). Педагоги оцінили рівень участі позитивно: 70% — активна присутність, 25% — періодична. Ці результати демонструють високий рівень співпраці родин зі школою, що є запорукою ефективної виховної системи.

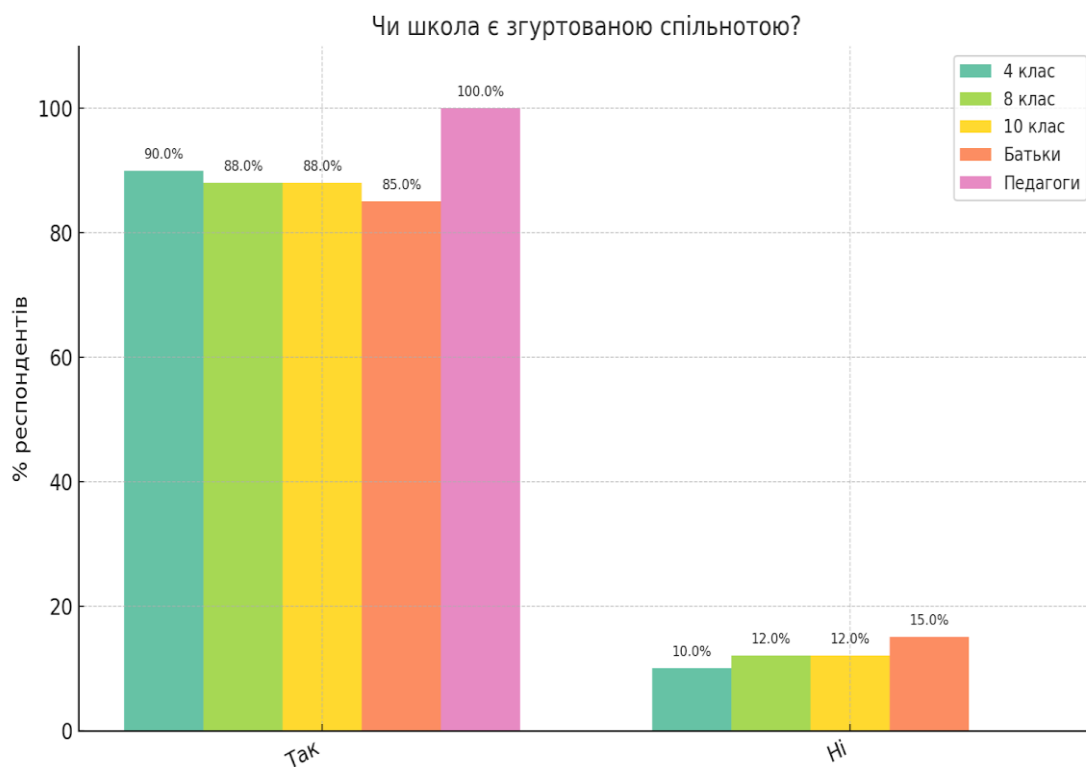
Чи знають діти свої права й обов'язки?

Питання прав і обов'язків важливе для формування правосвідомості. 85% молодших і 90% старших учнів зазначили, що знають свої права добре або частково. Батьки в 92% випадків вважають, що їхні діти обізнані з правами й обов'язками. Педагоги у 96% відповідей підтвердили, що регулярно працюють над цим аспектом. Це демонструє системний підхід до громадянського виховання у школі.

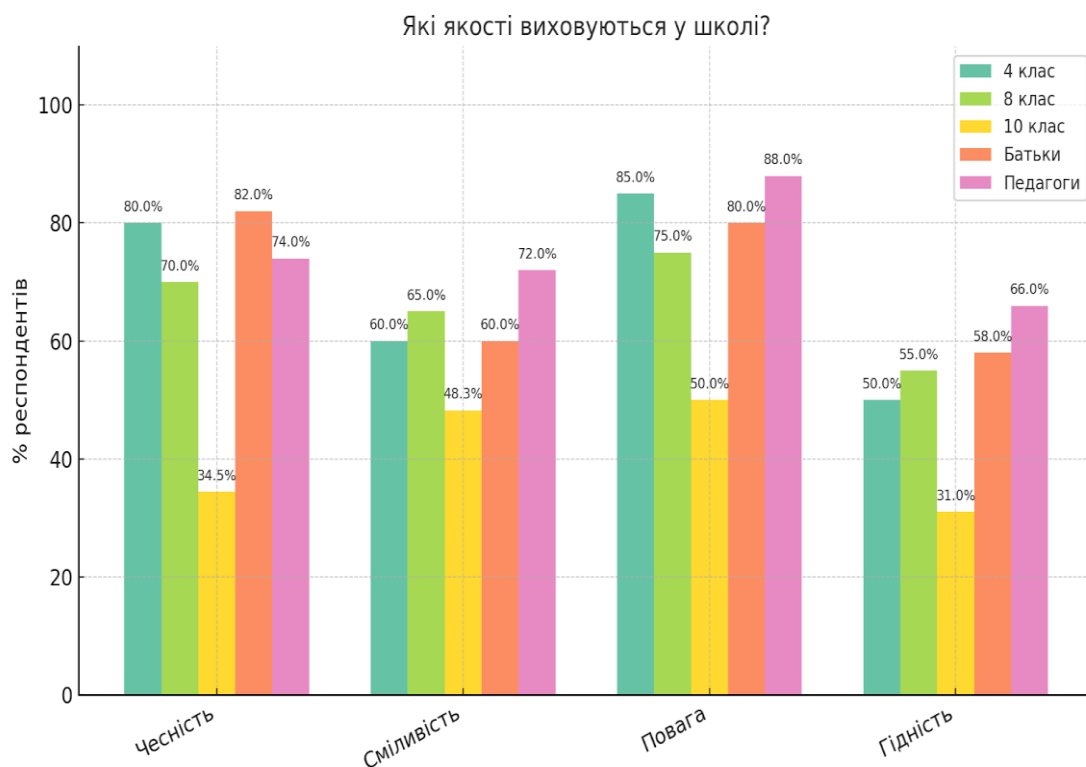
Чи школа є згуртованою спільнотою?

Поняття згуртованості шкільної спільноти охоплює взаємодію між учнями, педагогами й батьками, наявність спільних цінностей і комфортної атмосфери. 100% педагогів вважають, що школа є саме такою — єдиною та узгодженою спільнотою. Учні також здебільшого підтримують цю позицію: 90% у 4-х класах, 88% у 8-х класах та 88% у 10-му класі погоджуються з цим твердженням. Серед батьків 85% відзначили згуртовану атмосферу, участь у спільних заходах, комунікацію з педагогами. Ці дані свідчать про наявність партнерських відносин і позитивного емоційного клімату у школі.

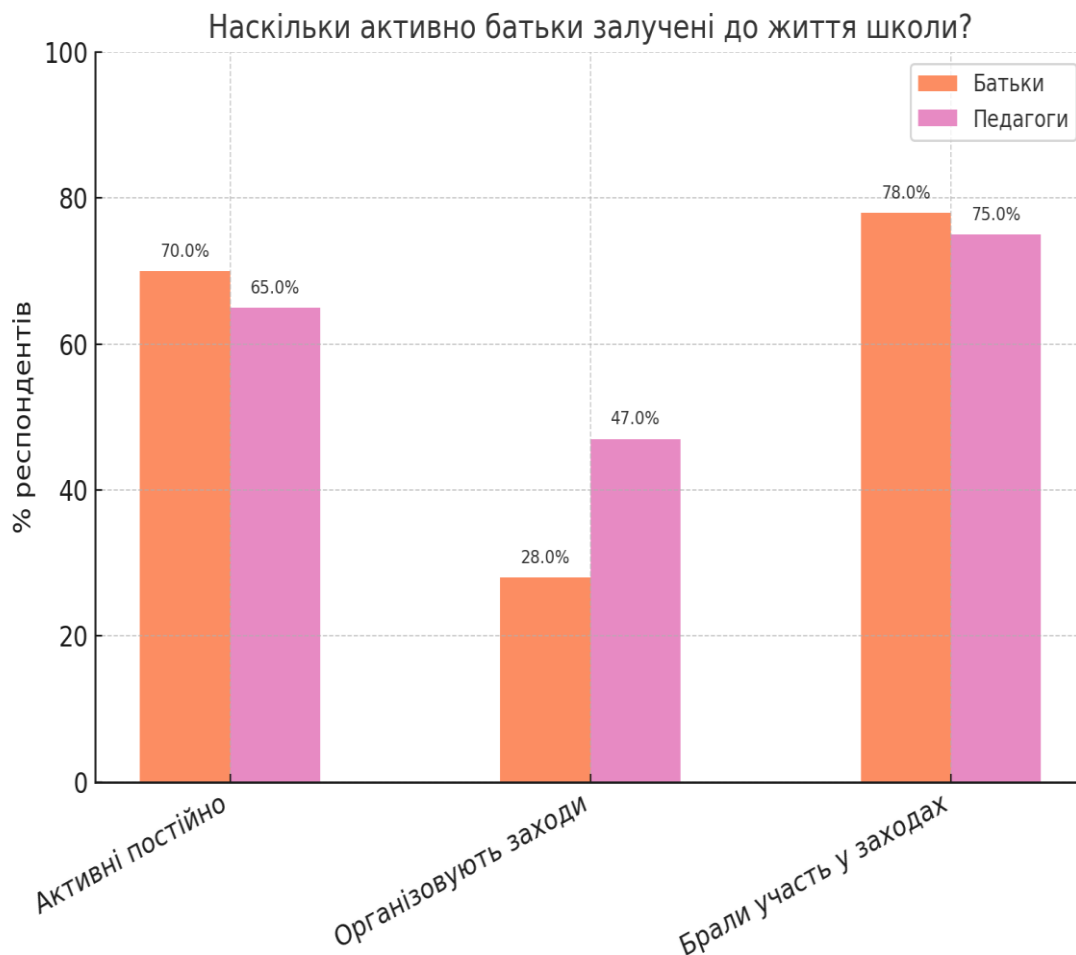
Які якості виховуються у школі?

На думку всіх учасників освітнього процесу, серед основних цінностей, що формуються у школі, є чесність, сміливість, повага, гідність. Понад 80% учнів 4-х класів відзначили повагу та чесність як провідні цінності, 60% — сміливість. У 8-х та 10-му класах ці показники лише трохи нижчі. Батьки підтверджують ці спостереження, особливо виділяючи чесність (82%) та повагу (80%). Педагоги підкреслили значущість гідності (66%) й моральної стійкості, що свідчить про системний підхід до виховання.

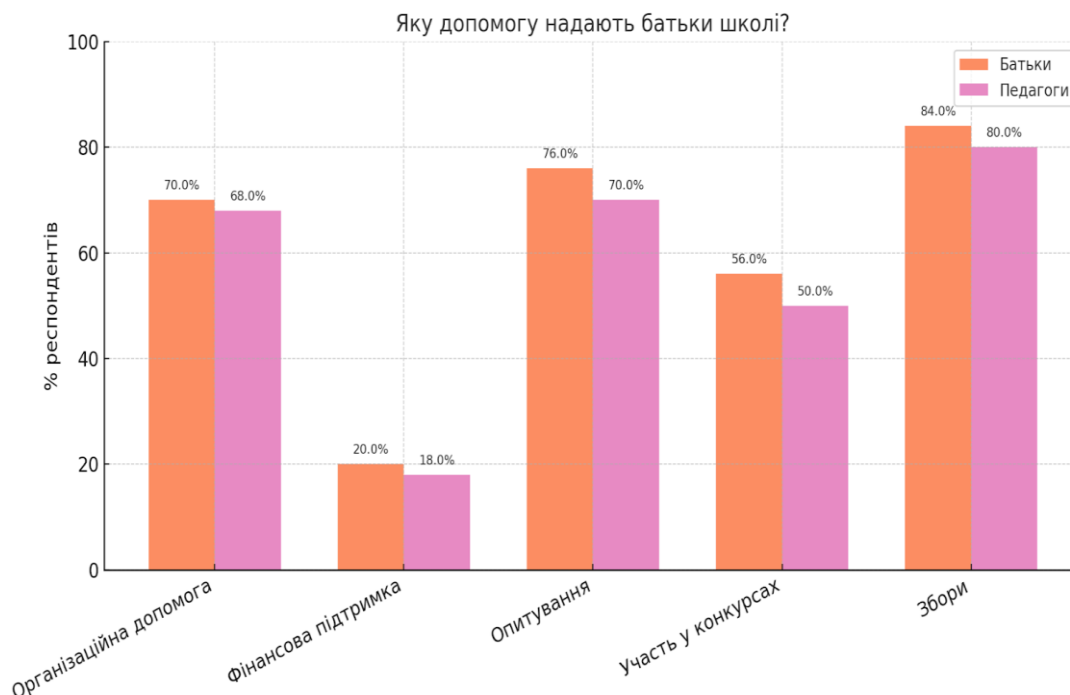
Наскільки активно батьки залучені до життя школи?

Активна участь батьків у шкільному житті свідчить про рівень довіри та партнерства між родинами та школою. Згідно з результатами опитування, 70% батьків зазначили, що беруть активну участь у житті школи, зокрема через батьківські комітети, організацію заходів або участь у справах класу. Ще 28% брали участь в організації виховних подій, а 78% — були присутніми на подіях, де виступали їхні діти. Педагоги також відзначили активність батьків: 65% — як активних учасників, а 47% повідомили, що саме батьки ініціюють певні шкільні заходи. Ці дані вказують на високий рівень залученості та зацікавленості батьків у шкільному житті.

Яку допомогу надають батьки школі?

Форми допомоги з боку батьків різноманітні. Найчастіше згадувалась організаційна підтримка (70%), участь в опитуваннях (76%), та допомога під час позакласних заходів, екскурсій і конкурсів (56%). Понад 84% батьків регулярно відвідують батьківські збори. Часткову фінансову допомогу зазначили 20%. Педагоги підтверджують аналогічну картину: від 68% вказали на активну участь у плануванні заходів, до 80% — на стабільну комунікацію через збори. Ці результати свідчать про високий рівень підтримки школи з боку родин не лише морально, а й організаційно.

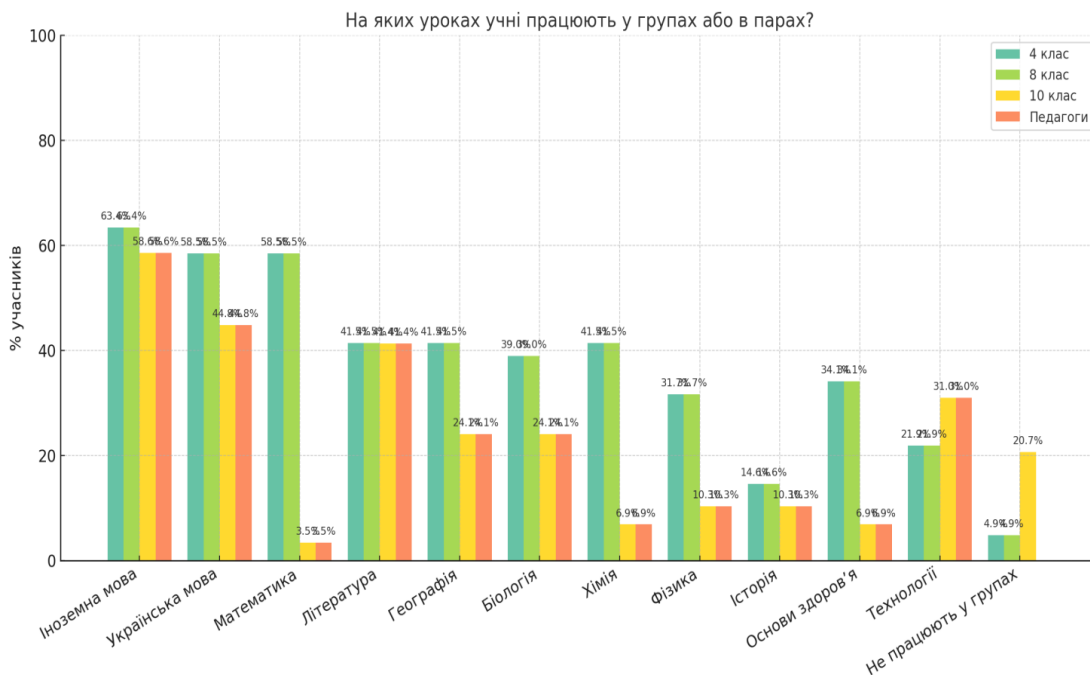

На яких уроках учні працюють у групах або в парах?

Учні 4-х класів найчастіше працюють у групах/парах на іноземній мові (63,4%), українській мові та математиці (по 58,5%), а також на літературі, географії, хімії (≈41%). Лише 4,9% не мають групової роботи. Учні 8-х класів повторюють схожий розподіл: найчастіше — іноземна мова (63,4%), українська мова та математика (58,5%), а не працюють у групах — тільки 4,9%.

Учні 10-х класів рідше працюють у групах/парах: іноземна мова — 58,6%, українська — 44,8%, а не працюють у групах — вже 20,7%.

Педагоги найчастіше організовують парну/групову роботу на іноземній мові (58,6%), українській мові (44,8%), літературі (41,4%), технологіях (31%), значно рідше — на точних науках.

5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (відкритий виховний простір)?

Теза:

У закладі загалом забезпечені умови для навчання дітей з інвалідністю, зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади, громадськість

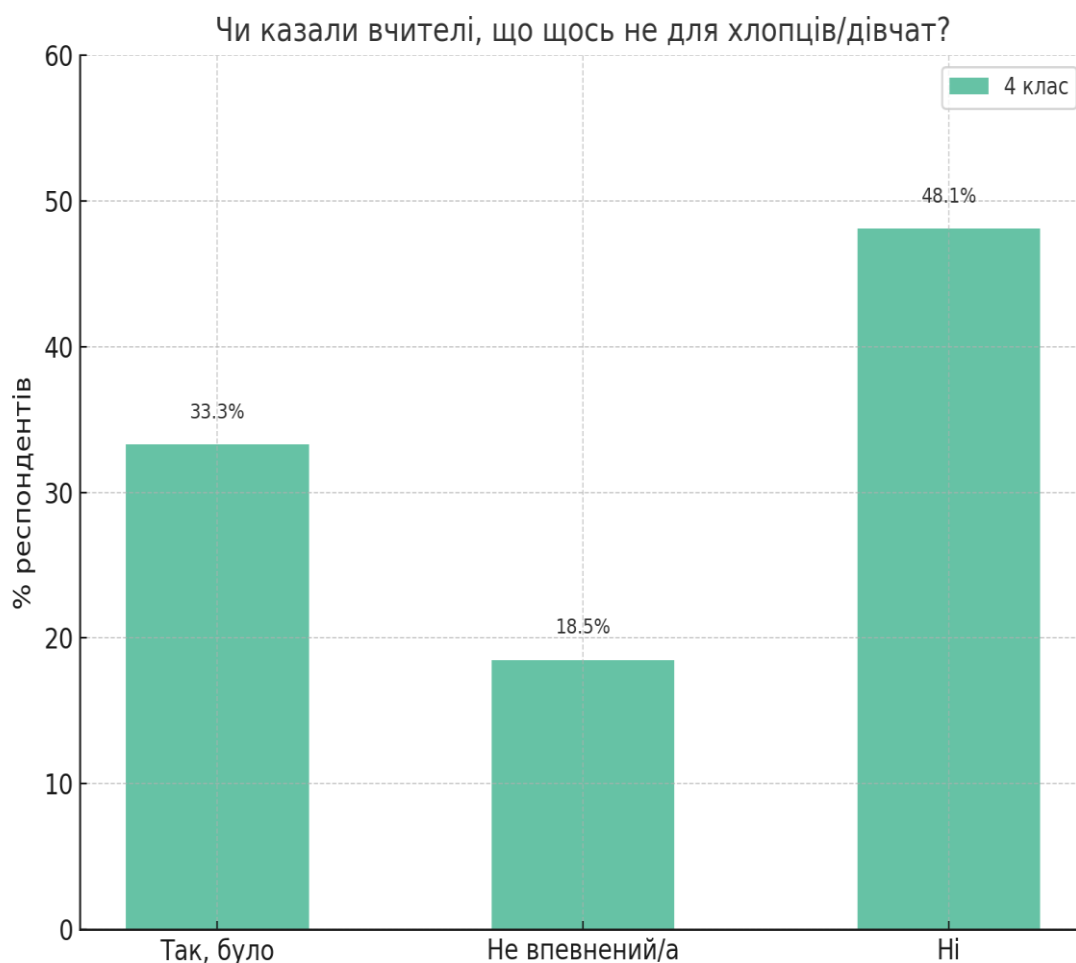
Аргументи і факти:

За результатами дослідження освітнього середовища виховний простір є майже повністю відкритим; створені нормальні умови для навчання дітей з особливими потребами.

Чи казали вчителі, що щось не для хлопців/дівчат?

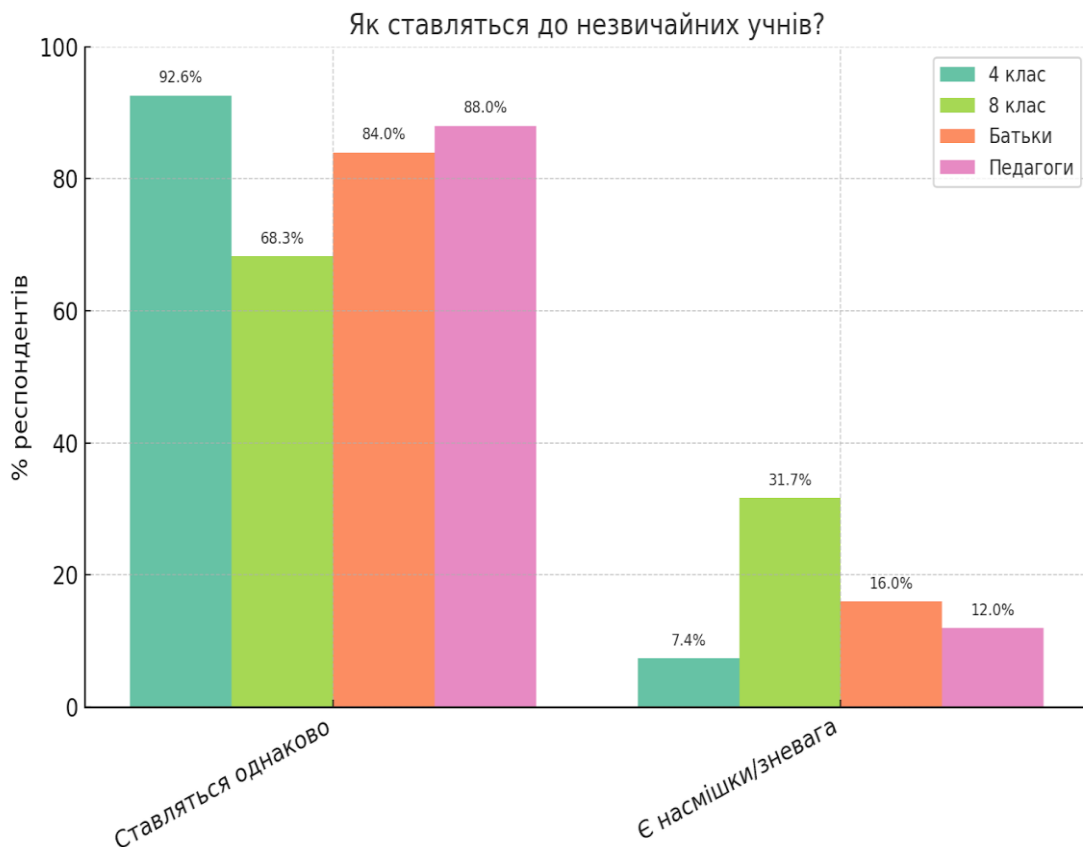
Це питання ставилось лише учням 4-х класів. Третина опитаних (33,3%) відповіла, що чули від вчителів гендерно упереджені фрази, наприклад, що певна діяльність або предмет 'не для хлопців' чи 'не для дівчат'. 18,5% учнів не змогли впевнено дати відповідь, і майже половина (48,1%) заперечили наявність таких ситуацій. Незважаючи на обмежений перелік респондентів, ці відповіді сигналізують про потребу в гендерно чутливому підході в освітньому

процесі. Батьки й педагоги не мали окремих запитань щодо цієї теми, проте вона є актуальною для майбутнього опитування.

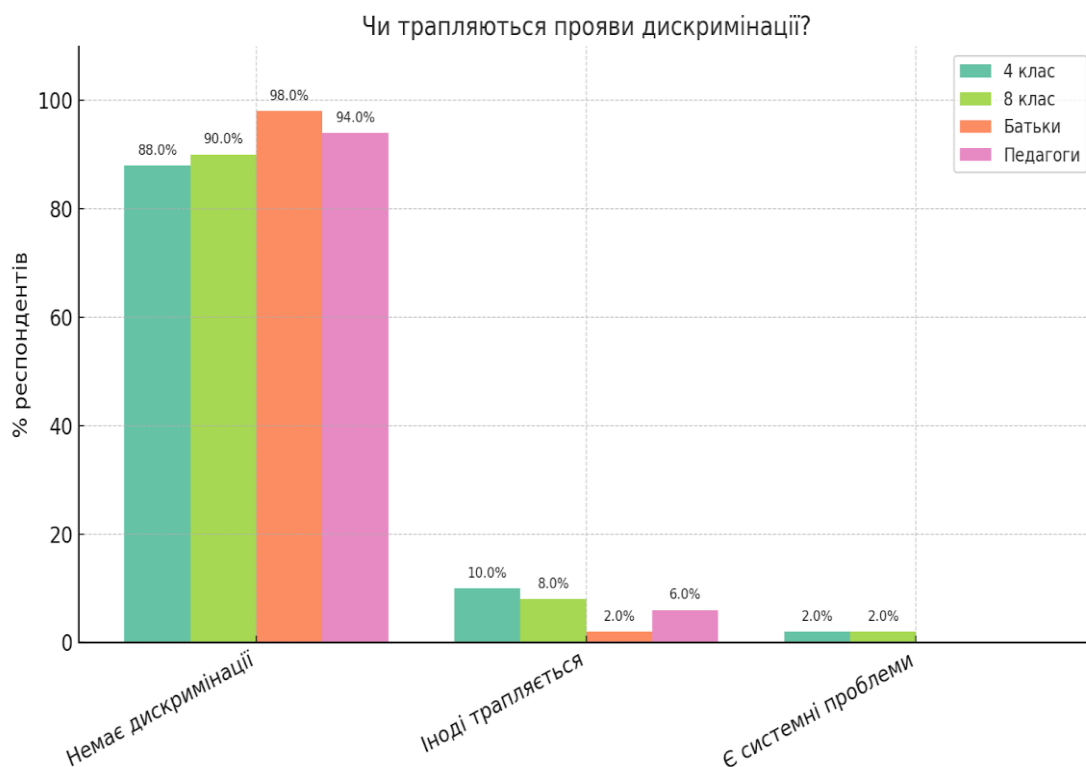
Як ставляться до незвичайних учнів?

Більшість учнів 4-х класів (92,6%) вважають, що до однокласників, які чимось відрізняються, ставляться так само, як до інших. Однак у 8-х класах цей показник знижується до 68,3%, тоді як 31,7% визнають наявність насмішок або зневаги. Батьки в основному оптимістичні (84%), хоча 16% погоджуються, що деякі учні стикаються з неприйняттям. Педагоги оцінюють ситуацію як загалом толерантну: 88% заперечують упередженість, однак 12% визнають її існування. Ці дані свідчать, що з віком учнів зростає ризик формування нетерпимого ставлення до 'інакшості'. Школа має працювати над посиленням культури інклюзивності та поваги до кожного.

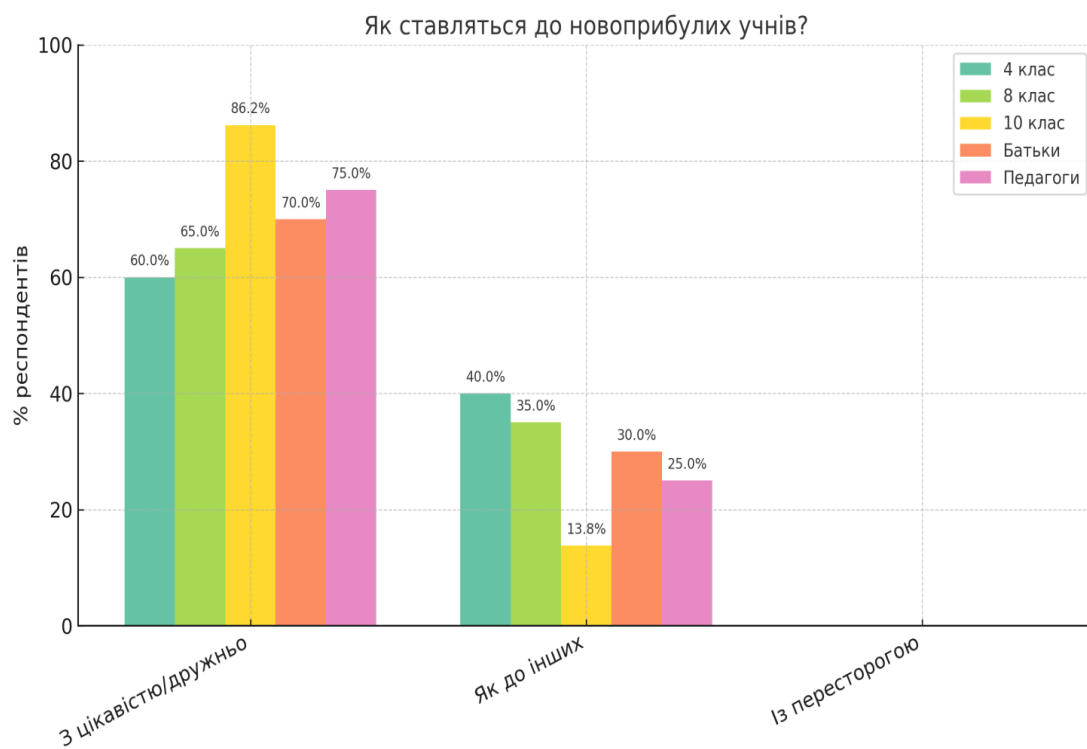
Чи трапляються прояви дискримінації?

Більшість учасників опитування зазначили, що не помічали проявів дискримінації в школі. Учні 4-х та 8-х класів (відповідно 88%, 90%) вважають, що расових, релігійних або гендерних утисків у школі немає. Батьки підтримують цю оцінку — 98% заперечують будь-які випадки дискримінації, 2% — визнають їх як поодинокі. Педагоги також схильні оцінювати ситуацію позитивно (94%). Водночас, навіть невеликі відсотки свідчать про те, що проблема потенційно існує на індивідуальному рівні та потребує профілактичної роботи й уваги до атмосфери в класах.

Як ставляться до новоприбулих учнів?

Це питання стосується ставлення до дітей, які є внутрішньо переміщеними особами або нещодавно приєдналися до класу. 60% учнів 4-х класів, 65% 8-х класів, 86% учнів 10-го класу відзначили, що до новачків ставляться із цікавістю й дружелюбністю. Інша частина вважає, що до таких дітей ставляться так само, як і до інших. Відповіді батьків і педагогів підтверджують загалом доброзичливе середовище в колективах. Жодна група не зазначила випадків упередженого ставлення. Це свідчить про достатній рівень інтеграції та толерантності у школі.

Висновки за результатами анкетування (освітнє середовище):

Безпечне

Фізичні умови перебування в школі (тепло, світло, чистота) отримали високу оцінку. Учні почуваються в безпеці, однак частина не дає чіткої відповіді щодо булінгу — це потребує уваги. Робота психолога є вагомим фактором підтримки безпечного середовища.

Сповнене довіри

Учні мають довіру до вчителів, а також до психолога та класного керівника. Батьки підтримують школу і довіряють педагогам. Це свідчить про ефективну комунікацію в системі 'учень — вчитель — батьки'.

Демократичне

Права учнів і батьків на участь у прийнятті рішень визнаються й підтримуються. Висловлення думок не лише дозволяється, а й заохочується. Учні, педагоги й батьки відзначають справедливість у взаємодії та оцінюванні.

Патріотичне і культуротворче

Підтверджено виховання моральних якостей — поваги, гідності, чесності. Спільні шкільні заходи об'єднують родини та педагогів. Школа формує почуття спільноти й громадянської відповідальності.

Відкрите (інклюзивне)

Більшість респондентів не спостерігають дискримінації. Позитивне ставлення до дітей з ООП, новоприбулих учнів, створення інклюзивного простору. Форми взаємодії з батьками — різноманітні й ефективні.

Оцінка освітнього простору

- Безпечне: Добре — високий рівень фізичної безпеки, помірна настороженість щодо булінгу
- Сповнене довіри: Відмінно — довіра між учнями, педагогами і батьками висока

- Демократичне: Відмінно — права на участь, голос, рівність забезпечено
- Патріотичне і культуротворче: Добре — участь є, але потребує більшої активності старшої школи
- Відкрите (інклюзивне): Добре — позитивне ставлення, окремі питання інклюзії потребують розвитку

Рекомендації

Безпечне

Фізичні умови перебування в школі (тепло, світло, чистота) отримали високу оцінку. Учні почуваються в безпеці, однак частина не дає чіткої відповіді щодо булінгу — це потребує уваги. Робота психолога є вагомим фактором підтримки безпечного середовища. Рекомендується: посилення профілактики булінгу, підтримка психолога, тренінги з безпеки.

Сповнене довіри

Учні мають довіру до вчителів, а також до психолога та класного керівника. Батьки підтримують школу і довіряють педагогам. Це свідчить про ефективну комунікацію в системі «учень — вчитель — батьки». Рекомендується: розвиток класного керівництва, зворотний зв'язок від батьків.

Демократичне

Права учнів і батьків на участь у прийнятті рішень визнаються й підтримуються. Висловлення думок не лише дозволяється, а й заохочується. Учні, педагоги й батьки відзначають справедливість у взаємодії та оцінюванні. Рекомендується: розширення самоврядування, прозорість політик школи.

Патріотичне і культуротворче

Підтверджено виховання моральних якостей — поваги, гідності, чесності. Спільні шкільні заходи об'єднують родини та педагогів. Школа формує почуття спільноти й громадянської відповідальності. Рекомендується: збільшення позакласної діяльності, підтримка ініціатив.

Відкрите (інклюзивне)

Більшість респондентів не спостерігають дискримінації. Позитивне ставлення до дітей з ООП, новоприбулих учнів, створення інклюзивного простору. Форми взаємодії з батьками — різноманітні й ефективні. Рекомендується: інклюзивні практики, робота з батьками, відкритий діалог.

Рекомендації за результатами анкетування:

□ *Безпечне освітнє середовище:*

- Посилити превентивну роботу щодо булінгу через анонімні опитування, бесіди та уроки доброти.
- Регулярно проводити тренінги з безпеки, включно з психологічною, для учнів і вчителів.
- Продовжити підтримку функціонування психологічної служби та забезпечити її доступність для всіх учасників процесу.

□ *Простір довіри і співпраці:*

- Підтримувати відкриту комунікацію між учнями, вчителями та батьками — запровадити регулярні зустрічі, індивідуальні консультації.
- Посилити роль класного керівника як ключового координатора між усіма учасниками освітнього процесу.
- Створити можливості для зворотнього зв'язку батьків щодо педагогічного стилю та емоційного клімату в класі.

□ *Демократичне середовище:*

- Розширити участь учнів і батьків у прийнятті рішень через створення активних рад (учнівська, батьківська, педагогічна).
- Поширити практику шкільного самоврядування в початковій школі (дитячі ради, ініціативи).
- Забезпечити відкритий доступ до політик школи, що регламентують оцінювання, участь у заходах, права та обов'язки.

□ *Патріотичний і культуротворчий простір:*

- Організовувати заходи з громадянського та патріотичного виховання з обов'язковим залученням учнів і батьків.
- Розвивати ініціативи волонтерства, благодійності, участі у громадських подіях, починаючи з молодшої школи.
- Системно формувати морально-етичні цінності через уроки, кейс-методи, класні години.

□ *Відкрите (інклюзивне) середовище:*

- Поглиблювати практику інклюзії: проводити тренінги для педагогів та учнів з теми поваги до інакшості.
- Посилити співпрацю з батьками дітей з особливими потребами.
- Залучати представників громадськості та батьків до спільного обговорення освітніх питань.